

Ukrayna Anayasası

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın Beşinci Oturumunda 28 Haziran 1996'da Kabul Edildi.

Ukrayna yasaları ile değiştirilmiş

8 Aralık 2004 tarihli ve 2222-IV

1 Şubat 2011 tarihli ve 2952 -VI

19 Eylül 2013 tarihli 586- VII

21 Şubat 2014 tarihli 742- VII

2 Haziran 2016 tarihli 1401-VIII

7 Şubat 2019 tarihli 2680 VIII.

Ukrayna halkı adına Ukrayna'nın Verhovna Radası tüm milletlerden Ukrayna vatandaşları,

Halkın egemen iradesini ifade etmek, asırlık Ukrayna devlet yapısının tarihine ve tüm Ukrayna halkı tarafından gerçekleştirilen kendi kaderini tayin hakkına dayanarak, insan hak ve özgürlüklerinin, insan yaşamının değerlerinin güvence altına alınmasını sağlamak,

Ukrayna topraklarında sivil uyumu güçlendirmeye özen göstermek ve Ukrayna halkının Avrupa kimliğini ve Ukrayna Avrupa ve Avrupa-Atlantik sürecinin geri dönüşümsüzlüğünü teyit etmek,

Demokratik, sosyal, kanuna dayalı bir devlet geliştirmek ve güçlendirmek,

Tanrı'nın önündeki sorumluluğun bilincinde, kendi vicdanımız, geçmiş, şimdi ve gelecek nesiller,

1 Aralık 1991 tarihinde yapılan ulusal oylama ile onaylanan 24 Ağustos 1991 tarihli Ukrayna Bağımsızlık Bildirgesi Yasası ile yönlendirilen,

Ukrayna'nın Temel Kanunu olarak bu Anayasa'yı kabul eder.

Bölüm I

Genel ilkeler

Madde 1

Ukrayna egemen ve bağımsız, demokratik, sosyal ve hukuk devletidir.

Madde 2

Ukrayna'nın egemenliği, onun tüm ülkesini kapsar. Ukrayna üniter devlettir. Ukrayna'nın mevcut sınırları içerisindeki toprakları bölünmez ve dokunulmazdır.

Madde 3

İnsan, onun yaşamı ve sağlığı, şeref ve onuru, dokunulmazlığı ve güvenliği Ukrayna'da en yüksek sosyal değer olarak kabul edilir.

İnsan hak ve özgürlükleri ile bunların güvenceleri, devlet faaliyetinin özünü ve yönünü belirler. Devlet, faaliyetlerinden dolayı kişi karşısında sorumludur. İnsan hak ve özgürlüklerinin onaylanması ve sağlanması devletin başlıca görevidir.

Madde 4

Ukrayna'da tek vatandaşlık vardır. Ukrayna vatandaşlığının elde edilmesi ve sona ermesi yasayla belirlenir.

Madde 5

Ukrayna bir Cumhuriyettir. Ukrayna'da, egemenliğin taşıyıcısı ve hakimiyetin tek kaynağı halktır. Halk, kendi hakimiyetini doğrudan, devlet organları ve yerel yönetim organları aracılığıyla gerçekleştirir.

Ukrayna'nın anayasal düzenini belirleme ve değiştirme hakkı, sadece halka aittir ve devlet, onun organları veya yetkilileri tarafından gasp edilemez. Hiç kimse devlet hakimiyetini gasp edemez.

Madde 6

Ukrayna'da devlet hakimiyeti yasama, yürütme ve yargı güçlerine bölünmesi ilkesiyle gerçekleştirilir. Yasama, yürütme ve yargı organları kendi yetkilerini bu Anayasa çerçevesinde ve Ukrayna yasalarına uygun olarak gerçekleştirir.

Madde 7

Ukrayna'da, yerel yönetimler tanınır ve güvence altına alınır.

Madde 8

Ukrayna'da, hukukun üstünlüğü ilkesi tanınır ve yürürlüktedir.

Ukrayna Anayasası en yüksek hukuki güce sahiptir. Yasalar ve diğer normatif hukuk düzenlemeleri Ukrayna Anayasasına dayanarak kabul edilir ve bu Anayasaya uygun olmaları gerekir.

Ukrayna Anayasasının hükümleri doğrudan yürürlüktedir. İnsan ve vatandaşların anayasal hak ve özgürlüklerinin doğrudan Ukrayna Anayasasına dayanarak savunulması için mahkemeye başvuruda bulunulması güvence altına alınır.

Madde 9

Yürürlükte olan ve Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından bağlayıcı oldukları kabul edilen uluslararası antlaşmalar, Ukrayna'nın milli mevzuatının bir kısmıdır.

Ukrayna Anayasasına aykırı uluslararası antlaşmaların kabulü, ancak Ukrayna Anayasasında ilgili değişiklikler yapıldıktan sonra mümkün olabilir.

Madde 10

Ukrayna'nın devlet dili Ukraynacadır. Devlet, Ukrayna'nın sınırları içinde tüm sosyal yaşam alanlarında Ukrayna dilinin gelişmesini ve işleyişini sağlar.

Ukrayna'da, Rusçanın ve Ukraynacanın diğer milli azınlıklarının dillerinin serbestçe gelişmesi, kullanılması ve korunması güvence altına alınır.

Devlet, uluslararası iletişim dillerinin öğrenilmesini teşvik eder.

Ukrayna'da dillerin kullanımı Ukrayna Anayasası tarafından güvence altına alınır ve yasayla belirlenir.

Madde 11

Devlet, Ukrayna milletinin, onun tarihi bilincinin, geleneklerinin ve kültürünün pekiştirilmesi ve gelişimine, ayrıca Ukrayna'nın tüm yerli halklarının ve milli azınlıklarının etnik, kültürel, dil ve din kimliğinin gelişmesine yardımcı olur.

Madde 12

Ukrayna, devletin sınırları dışında ikamet eden Ukraynalıların milli-kültürel ve dil gereksinimlerinin karşılanmasını sağlar.

Madde 13

Ukrayna'nın sınırları dahilindeki toprak, toprağın altı, atmosfer, su ve diğer doğal kaynaklar ile kıta sahanlığının ve münhasıran (deniz) ekonomik bölgesinin doğal kaynakları Ukrayna halkının mülkiyet hakkının konusudur. Ukrayna halkı adına mülkiyet hakkı, Anayasa tarafından belirlenen sınırlar dahilinde devlet hakimiyet organları ve yerel yönetim organları tarafından gerçekleştirilir.

Her vatandaş, halkın mülkiyet hakkına dayanarak doğal varlıklardan, yasalara uygun şekilde yararlanma hakkına sahiptir.

Mülkiyet, yükümlülük gerektirir. Mülkiyet, halkın ve toplumun zararına kullanılamaz.

Devlet, mülkiyet ve işletmecilik haklarının bütün tarafların haklarının korunmasını ve ekonominin sosyal yönelimini sağlar. Mülkiyet hakkının bütün tarafları yasa önünde eşittir.

Madde 14

Toprak, devletin özel koruması altında olan temel milli zenginliktir.

Toprak üzerindeki mülkiyet hakkı güvence altına alınır. Bu hak vatandaşlar, tüzel kişiler ve devlet tarafından sadece yasalara uygun olarak edinilebilir ve gerçekleştirilebilir.

Madde 15

Ukrayna'daki sosyal yaşam politik, ekonomik ve ideolojik çoğulculuk ilkelerine dayanır.

Hiçbir ideoloji devlet tarafından zorunlu olarak kabul edilemez.

Sansür yasaktır.

Devlet, Anayasa ve Ukrayna yasalarıyla yasaklanmayan siyasi faaliyet özgürlüğünü güvence altına alır.

Madde 16

Ukrayna ülkesinde çevre güvenliğini sağlamak ve çevre dengesini korunmak, küresel ölçekte bir felaket olan Çernobil felaketinin sonuçlarını gidermek ve Ukrayna halkının genetik yapısını korumak devletin görevidir.

Madde 17

Ukrayna'nın egemenliğini ve toprak bütünlüğünü korumak, Ukrayna'nın ekonomik ve bilgi güvenliğini sağlamak devletin en önemli işlevi ve tüm Ukrayna halkının görevidir.

Ukrayna'nın savunması, egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve dokunulmazlığının korunması Ukrayna Silahlı Kuvvetlerine aittir.

Ukrayna'nın devlet güvenliğini sağlamak ve devlet sınırlarını korumak, yapısı ve işleyiş şekli yasalarla belirlenen ilgili askeri birimlere ve hukuk muhafaza organlarına aittir.

Ukrayna Silahlı Kuvvetleri ve diğer askeri birimler, vatandaşların hak ve özgürlüklerini sınırlamak yahut anayasal düzeni yıkmak, hakimiyet organlarını devirmek veya bu organların faaliyetlerini engellemek amacıyla hiç kimse tarafından kullanılamaz.

Devlet, Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinde veya diğer askeri oluşumlarda hizmet eden Ukrayna vatandaşlarının ve aile üyelerinin sosyal güvenliğini sağlar.

Ukrayna sınırları içinde, yasayla öngörülmeven herhangi bir silahlı oluşumun kurulması veya işleyişi yasaktır.

Ukrayna sınırları içinde yabancı askeri üslerin yerleştirilmesine izin verilmez.

Madde 18

Ukrayna'nın dış politika faaliyeti, uluslararası hukukun evrensel ilke ve normlarına dayanarak, uluslararası toplumun üyeleri ile barışçıl ve karşılıklı yararlı iş birliğinin desteklenmesi yoluyla, Ukrayna'nın milli çıkarlarını ve güvenliğini sağlamaya yöneliktir.

Madde 19

Ukrayna'da hukuk düzeni, hiç kimseyi mevzuat ile öngörülmeven eylemlerin yapılmasına zorlamamama ilkelerine dayanır.

Kamu idareleri ile yerel yönetim organları, bunların yetkilileri, Ukrayna Anayasası ve yasalarıyla öngörülen yetki ve imkân dahilinde hareket etmekle yükümlüdürler.

Madde 20

Ukrayna'nın devlet sembolleri, Ukrayna'nın Devlet Bayrağı, Ukrayna'nın Devlet Arması ve Ukrayna'nın Devlet Marşı'dır.

Ukrayna'nın Devlet Bayrağı, mavi ve sarı renklerdeki eşit büyüklükte iki yatay şeritten oluşan bir sancaktır.

Ukrayna'nın Büyük Devlet Arması, Ukrayna'nın Küçük Devlet Arması ve Zaporozia Ordusunun Arması dikkate alınarak, Ukrayna'nın Verhovna Radası üye tam sayısının en az üçte iki oy çoğunluğunun kabul ettiği yasayla belirlenir.

Ukrayna'nın Büyük Devlet Armasının esas unsuru, Büyük Vladimir Kral Devletinin Nişanıdır. (Ukrayna'nın Küçük Devlet Arması).

Ukrayna'nın Devlet Marşı- M. Verbitski'nin bestesine uyarlanan ve metni Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla kabul edilen yasa ile onaylanan milli marştır.

Ukrayna'nın devlet sembollerinin tanımı ve bu sembollerin kullanım şekli, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla kabul edilen yasa ile belirlenir.

Ukrayna'nın başkenti Kiyiv şehridir.

II. KISIM

İNSANLARIN VE VATANDAŞLARIN HAK, ÖZGÜRLÜK VE GÖREVLERİ

Madde 21

Tüm insanlar, onur ve haklarında özgür ve eşittirler.

İnsan hak ve özgürlükleri devredilmez ve ihlal edilemezdir.

Madde 22

Bu Anayasa ile belirlenen insanların ve vatandaşların hak ve özgürlükleri nihai değildir.

Anayasal hak ve özgürlükler güvence altına alınmıştır ve ortadan kaldırılamaz.

Yeni yasaların kabul edilmesi veya yürürlükteki yasalarda değişiklikler yapılması sırasında mevcut hak ve özgürlüklerin kapsamı ve içeriği daraltılamaz.

Madde 23

Her insan, diğer insanların hak ve özgürlüklerini ihlal etmeksizin, kendi şahsiyetini geliştirme hakkına sahiptir ve şahsiyetinin özgür ve kapsamlı gelişiminin sağlandığı toplum karşısında ödevlere sahiptir.

Madde 24

Vatandaşlar eşit anayasal hak ve özgürlüklere sahiptir ve yasa önünde eşittirler.

İrki, rengi, cinsiyeti, dili, etnik ve sosyal kökeni, siyasi, dini ve diğer görüşleri, mülkiyet durumu, ikamet yeri veya diğer özelliklere göre imtiyazlar tanınmaz veya sınırlamalar yapılamaz.

Kadın ve erkek haklarının eşitliği: kadınlara, toplumsal-siyasi ve kültürel faaliyetlerde, öğrenim görme ve meslek eğitimi almada, iş hayatı ve ücretlendirmede erkeklerle eşit olarak sağlanmakla; kadın sağlığı konusunda özel önlemler almakla ve emeklilik imtiyazları

tanımakla; kadınlara annelikle beraber çalışma olanağı veren ortam oluşturmakla; hukuki güvenceyle, hamile kadınlara ve annelere ücretli izin ve diğer imtiyazlar dahil annelik ve çocukluğun maddi ve manevi yönden desteklenmesiyle sağlanır.

Madde 25

Ukrayna vatandaşları, vatandaşlıktan ve vatandaşlığını değiştirme hakkından yoksun bırakılamaz.

Ukrayna vatandaşları, Ukrayna'dan sınır dışı edilemez veya diğer bir devlete verilemez.

Ukrayna, kendi sınırları dışında bulunan vatandaşlarının bakımını ve korunmasını güvence altına alır.

Madde 26

Yasal esaslarla Ukrayna topraklarında ikamet eden yabancılar ve vatandaşlığı olmayan şahıslar, Anayasa, yasalar veya Ukrayna'nın taraf olduğu uluslararası antlaşmalar ile belirlenen istisnalar dışında, Ukrayna vatandaşları ile aynı hak ve özgürlüklerden yararlanır, aynı ödevleri taşırlar.

Yabancılar ve vatandaşlığı olmayan şahıslara, yasayla belirlenen usullerle sığınma hakkı verilebilir.

Madde 27

Herkes dokunulmaz yaşam hakkına sahiptir.

Hiç kimse keyfi olarak yaşam hakkından yoksun bırakılamaz. Devletin görevi, insan yaşamını korumaktır.

Herkes, kendi yaşam ve sağlığını, diğer kişilerin yaşam ve sağlıklarını hukuk dışı ihlallerden koruma hakkına sahiptir.

Madde 28

Herkes, onuruna saygı duyulması hakkına sahiptir.

Hiç kimse işkenceye, zalimce eylemlere, insanlık dışı, alçaltıcı, onur kırıcı muameleye veya cezalara tabi tutulamaz.

Hiç kimse, kendi rızası olmaksızın tıbbi, bilimsel veya diğer deneylere tabi tutulamaz.

Madde 29

Her insan özgürlük ve kişisel dokunulmazlık hakkına sahiptir.

Yasayla yetkili kılınmış organlar, suçu önlemek veya ortadan kaldırmak için açık gereksinim duyulduğunda, geçici önlem olarak, gerekçesi yetmiş iki saat süresinde mahkemece incelenmesi şartıyla, şahsa karşı tutuklama uygulayabilirler. Tutuklanmış şahıs tutuklandığından itibaren yetmiş iki saat süresince mahkemenin gerekçeli tutuklama kararı verilmezse derhal salıverilmelidir.

Her bir tutukluya, hapsinin veya tutuklanmasının gerekçeleri hakkında bilgi verilmeli, onun hakları izah edilmeli ve tutuklandığı andan itibaren kendisini şahsen savunma ve savunucunun hukuki yardımından yararlanma imkânı sağlanmalıdır.

{02.06.2016 tarihli ve 1401-VIII sayılı Kanun ile değiştirilen 29 uncu maddenin dördüncü kısmı}

Her bir tutuklu şahıs, tutuklanmasına ilişkin, istediği zaman mahkemeye şikâyette bulunma hakkına sahiptir.

Hapis veya tutuklanmayla ilişkin olarak, tutuklanmış veya hapse alınmış şahsın akrabalarına derhal bilgi verilmelidir.

Madde 30

Herkesin konut dokunulmazlığı güvence altına alınmıştır.

Mahkemenin gerekçeli kararı olmadan şahsın konutuna veya diğer mekanına girilmesine, orada inceleme ve arama yapılmasına izin verilmez.

İnsanın hayatı ve malvarlığının kurtarılması yahut suç işlemekle şüpheli şahsın doğrudan takip edilmesiyle bağlı acil durumlarda, yasayla belirlenen şekilde şahsın konutuna veya diğer mekanına girilmesi, orada inceleme ve arama yapılması mümkündür.

Madde 31

Herkesin yazışma, telefon konuşmaları, telgraf ve diğer iletişiminin gizliliği güvence altına alınmıştır. Suçu önlemek veya soruştırmada diğer usullerle bilgi edinmenin mümkün olmadığı zaman gerçeği tespit etmek amacıyla, yasayla öngörölmüş şekilde mahkeme tarafından belirlenmiş şekilde istisnalar yapılabilir.

Madde 32

Ukrayna Anayasası'nın öngördüğü durumlar dışında, hiç kimsenin kişisel veya aile yaşamına müdahale edilemez.

Yasa ile belirlenen durumlar ve sadece milli güvenlik, ekonomik refah ve insan hakları dışında kendi rızası olmaksızın, şahısla ilgili gizli bilgilerin toplanması, saklanması, kullanılması ve yayılmasına izin verilmez.

Her vatandaş devlet hakimiyet organları, yerel yönetim organları, kurum ve kuruluşlarda bulunan ve gizliliği devlet tarafından veya yasayla diğer şekilde korunmayan kendisi hakkında bilgileri inceleme hakkına sahiptir.

Herkesin, kendisi veya aile üyeleri hakkındaki yanlış bilgileri reddetme ve herhangi bir bilgi alma hakkı, ayrıca bu tür yanlış bilgilerin toplanması, saklanması, kullanılması ve yayılmasıyla ona verilen maddi ve manevi zarar için tazminat hakkı güvence altına alınır.

Madde 33

Yasal esaslarla Ukrayna sınırları içinde bulunan herkes için yasayla belirlenen sınırlamalar dışında dolaşma, serbestçe ikamet yeri seçme özgürlüğü, Ukrayna sınırlarını serbestçe terk etme hakkı güvence altına alınmıştır.

Ukrayna vatandaşları, istedikleri zaman Ukrayna'ya dönme haklarından yoksun bırakılamaz.

Madde 34

Herkesin düşünce ve ifade özgürlüğü, kendi görüşlerini ve inançlarını özgürce ifade etme hakkı güvence altına alınır.

Herkes kendi isteğine göre sözlü, yazılı veya diğer yollarla özgürce bilgi toplama, saklama, kullanma ve yayma hakkına sahiptir.

Bu hakların kullanılması milli güvenlik, toprak bütünlüğü veya kamu düzeninin çıkarları doğrultusunda suç veya kargaşanın önlenmesi yahut halk sağlığının, diğer insanların haysiyet veya haklarının korunması, gizli olarak alınan bilgilerin yayımlanmasının önlenmesi yahut yargılamanın prestijinin ve tarafsızlığının desteklenmesi amacıyla yasayla sınırlandırılabilir.

Madde 35

Herkes dünya görüşü ve inanç özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, herhangi bir dine inanma veya hiçbirine inanmama, herhangi bir engel olmaksızın tek başına veya toplu olarak dini ayinleri ve törenleri ifa etme ve dini faaliyetleri yerine getirme özgürlüğünü kapsar.

Bu hakkın kullanılması sadece, kamu düzeninin, halkın sağlık ve ahlakının muhafazası veya diğer kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla yasayla sınırlandırılabilir.

Ukrayna'da kilise ve dini örgütler devletten, okullar ise kiliseden ayrıdır. Hiçbir din, devlet tarafından zorunlu din olarak tanınmaz.

Hiç kimse dini inançlarından dolayı devlet karşısındaki ödevlerinden muaf tutulamaz veya yasaları yerine getirmeyi reddedemez. Askerlik görevinin ifa edilmesinin vatandaşın dini inançlarına ters düşmesi durumunda, söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmesi alternatif (askeri olmayan) bir hizmetle değiştirilmelidir.

Madde 36

Ukrayna vatandaşları milli güvenliğin ve kamu düzeninin, halkın sağlığının muhafazası veya diğer kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması doğrultusunda yasalarla belirlenen sınırlamalar dışında, kendi hak ve özgürlüklerini kullanmak ve korumak, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve diğer çıkarlarını karşılamak için siyasi partilere ve toplumsal örgütlere katılma hakkına sahiptir.

Ukrayna'da siyasi partiler vatandaşların siyasi iradesinin oluşumuna ve ifade edilmesine yardımcı olur ve seçimlere katılırlar. Sadece Ukrayna vatandaşları siyasi partilere üye olabilir. Siyasi partilere üyelik ile ilgili sınırlamalar, bu Anayasa ve Ukrayna yasaları ile münhasıran belirlenir.

Vatandaşlar, kendi iş ve sosyo-ekonomik haklarını ve çıkarlarını korumak amacıyla sendikalara katılma hakkına sahiptirler. Sendikalar, mesleki faaliyetlerin türüne uygun olarak birbirlerine ortak çıkarlarla bağlı olan vatandaşları birleştiren toplumsal örgütlerdir. Sendikalar, üyelerinin özgür seçimi temelinde, önceden izin alınmasına gerek olmadan kurulur. Tüm sendikalar eşit haklara sahiptirler. Sendikalara üyelik ile ilgili sınırlamalar bu Anayasa ve Ukrayna yasaları ile münhasıran belirlenir.

Hiç kimse herhangi bir vatandaş birliğine katılmaya zorlanamaz, siyasi partilere veya toplumsal örgütlere mensup olma veya olmamadan dolayı hiç kimsenin hakları sınırlandırılmaz.

Vatandaşların oluşturduğu tüm birlikler yasalar önünde eşittir.

Madde 37

Program amaçları veya faaliyetleri Ukrayna'nın bağımsızlığının ortadan kaldırılmasına, anayasal düzenin zor kullanarak değiştirilmesine, devletin egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün ihlaline, güvenliğini sarsmaya, iktidarın yasadışı yollarla ele geçirilmesine, savaş propagandasına, şiddete, etnik köken, ırk veya din düşmanlığının körüklenmesine, insan hak ve özgürlükleri ile halkın sağlığına tecavüz edilmesine yönelmiş siyasi partilerin ve toplumsal birliklerin kurulması ve faaliyeti yasaktır.

Siyasi partiler ve toplumsal birlikler askeri birliklere sahip olamaz.

Yürütme ve yargı hakimiyeti organlarında, yerel yönetimlerin yürütme organlarında, askeri oluşumlarda, ayrıca devlet işletmelerinde, eğitim kurumlarında, diğer devlet kurumlarında ve siyasi partilerin örgütsel yapılarının oluşturulmasına ve faaliyette bulunmasına izin verilmez.

Vatandaş birliklerinin faaliyetlerinin yasaklanması sadece yargı yoluyla mümkündür.

Madde 38

Vatandaşlar, devlet işlerinin yönetimine tüm-Ukrayna veya yerel referandumlar aracılığıyla katılma ve devlet hakimiyet organları ile yerel yönetim organlarında özgürce seçme ve seçilme hakkına sahiptirler.

Vatandaşlar, devlet memuriyetlerine ve yerel yönetim organlarındaki hizmet kadrosuna girmede eşit haklara sahiptir.

Madde 39

Vatandaşlar, yürütme organlarına ve yerel yürütme organlarına önceden bilgi vermekle, silahsız olarak barışçıl amaçlarla bir araya gelme ve toplantı, miting, yürüyüş ve gösteri yapma hakkına sahiptir.

Bu hakkın kullanılması ile ilgili sınırlamalar, mahkeme tarafından yasalara uygun olarak ve sadece kargaşa veya suçları önlemek, halkın sağlığı veya diğer insanların hak ve özgürlüklerini korumak amacıyla milli güvenlik ve kamu düzeni çıkarları doğrultusunda belirlenebilir.

Madde 40

Herkes devlet hakimiyet organlarına, yerel yönetim organlarına ve bu organların yetkili ve görevli şahıslarına bireysel veya toplu şekilde yazılı müracaat etme yahut şahsen müracaat etme hakkına sahiptir. Bu organ ve kişiler yasayla belirlenen sürede müracaatları görüşmeli ve gerekçeli cevap vermelidir.

Madde 41

Herkes, fikri ve yaratıcı faaliyetleri sonucu, kendi mülkiyeti üzerinde sahiplik, zilyetlik ve intifa hakkına sahiptir.

Özel mülkiyet hakkı, yasayla belirlenen şekilde elde edilir.

Vatandaşlar, ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, yasalara uygun olarak devletin ve belediyelerin mülkiyet hakkına dahil olan şeylerden yararlanma hakkına sahiptirler. Hiç kimse yasalara aykırı bir biçimde mülkiyet hakkından yoksun bırakılamaz.

Özel mülkiyet hakkı dokunulmazdır.

Özel mülkiyet objelerinin kamulaştırılması, yasalar ile belirlenen esasta ve şekilde bir istisna olarak toplumsal ihtiyaç gerekçesiyle değerinin önceden ve tam olarak ödenmesi şartıyla yapılabilir. Bu tür objelerin değerlerinin sonradan tam olarak tazmin edilerek kamulaştırılmasına sadece sıkıyönetim veya olağanüstü durumda izin verilir.

Malvarlığının haczi, münhasıran mahkeme kararıyla yasalarla belirlenen durum, kapsam ve şekilde uygulanabilir.

Mülkiyetin kullanılması vatandaşların hakları, özgürlükleri ve onuruna zarar vermemeli, çevre durumu ve toprağın doğal niteliklerini bozmamalıdır.

Madde 42

Herkes, yasayla yasaklanmayan girişimcilik faaliyetlerinde bulunma hakkına sahiptir.

Milletvekillerinin, devlet hakimiyeti ve yerel yönetim organları yetkililerinin ve görevlilerinin girişimcilik faaliyetleri yasalarla sınırlandırılır.

Devlet, girişimcilik faaliyetlerinde rekabetin korunmasını sağlar. Pazardaki tekel konumunun kötüye kullanılmasına, rekabetin yasalara aykırı olarak sınırlandırılmasına ve haksız rekabete izin verilmez. Tekellerin türleri ve sınırları yasalarla belirlenir.

Devlet tüketicilerin haklarını korur, ürünlerin ve tüm hizmet ve iş türlerinin kalitesini ve güvenliğini kontrol eder ve tüketicilerin toplumsal birliklerinin faaliyetlerine yardımcı olur.

Madde 43

Herkes, çalışmasıyla kendi yaşamı için kazanç olanağı sağlayan, serbestçe seçtiği veya serbest iradesiyle anlaşmaya vardığı işte çalışma hakkına sahiptir.

Devlet, vatandaşların çalışma haklarının tam olarak gerçekleştirilmeleri için gerekli ortam oluşturur, meslek ve çalışma türlerinin seçiminde eşit fırsatlar sağlar, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda personelin meslek-teknik eğitimi, öğretimi ve tekrar eğitilmesi ile ilgili programları uygular.

Zorla çalıştırma yasaktır. Askeri veya alternatif (askeri olmayan) hizmet, ayrıca hüküm veya diğer bir mahkeme kararı uyarınca yahut sıkıyönetim veya olağanüstü hâl yasalarına göre yerine getirilen iş veya hizmet, zorunlu çalıştırma sayılmaz.

Herkes uygun, güvenli ve sağlıklı ortamda çalışma, yasalar ile belirlenen asgari ücretten daha az olmayan bir ücret alma hakkına sahiptir.

Kadınların ve reşit olmayanların sağlıkları için sakıncalı olan işlerde çalıştırılmaları yasaktır.

Vatandaşların yasalara aykırı olarak işten çıkarılmalarına karşı korunması güvence altına alınmıştır.

Çalışmaya göre zamanında ücret alma hakkı yasalarla korunur.

Madde 44

Çalışanlar, kendi ekonomik ve sosyal çıkarlarının korunması için grev hakkına sahiptirler.

Grev hakkının kullanılması şekli milli güvenliğin, sağlığın ve diğer kişilerin hak ve özgürlüklerinin teminatı dikkate alınarak yasalarla belirlenir.

Hiç kimse greve katılmaya veya katılmamaya zorlanamaz.

Grevin yasaklanması ancak yasalar esasında mümkündür.

Madde 45

Çalışan herkes dinlenme hakkına sahiptir.

Bu hak haftalık dinlenme günleri, ayrıca ücretli yıllık izin sağlanarak, belirli meslekler ve endüstriler için daha kısa bir çalışma günü, gece nöbetli çalışmalarda kısaltılmış süre belirlemekle temin edilir.

Azami çalışma süresi, asgari dinlenme ve ücretli yıllık izin süresi, tatil ve bayram günleri, ayrıca bu hakkın kullanılması ile ilgili diğer koşullar yasayla belirlenir.

Madde 46

Vatandaşlar çalışma yeteneklerini tam, kısmi veya geçici olarak kaybetmeleri, ailenin geçimini sağlayanın kaybı, kendisinden kaynaklanan durumlar dışında işsiz kalma, yaşlılık ve yasalar ile belirlenen diğer durumlarda sosyal güvenlik hakkına sahiptirler.

Bu hak, vatandaşların, işletmelerin, kurumların ve kuruluşların zorunlu devlet sigortası ödemeleri, ayrıca bütçe ve diğer sosyal güvenlik kaynaklarıyla; çalışma yeteneği olmayanların bakımı için devlet, belediye ve özel kurumlar ağının oluşturulması yoluyla güvence altına alınır.

Başlıca geçim kaynağı olan emekli maaşları, sosyal ödeme ve yardımın diğer türleri, yasayla belirlenen asgari geçim standardından daha düşük olmayan bir yaşam düzeyi sağlamalıdır.

Madde 47

Herkes konut hakkına sahiptir. Devlet her vatandaşın konut inşa etmesini, mülk olarak satın almasını veya kiralamasını sağlayacak koşulları oluşturur.

Sosyal güvenliğe gereksinim duyan vatandaşlara devlet veya yerel yönetim organları tarafından, yasalara uygun olarak ücretsiz veya uygun bir fiyata konut sağlanır.

Hiç kimse yasalar esasında verilen mahkeme kararı dışında zorla konutundan çıkarılamaz.

Madde 48

Herkes uygun beslenme, giyim ve konut hakkı dahil olmak üzere kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam düzeyi hakkına sahiptir.

Madde 49

Herkes sağlığının korunması, tıbbi yardım ve sağlık sigortası hakkına sahiptir.

Sağlığın korunması, ilgili sosyo-ekonomik, hıfzı-sıhhiye, sağlık programlarının devlet tarafından finanse edilmesiyle sağlanır.

Devlet, tüm vatandaşların yararlanabileceği ve etkin tıbbi hizmetler sunmak için gerekli ortamı oluşturur. Devlet ve belediye sağlık kurumlarında tıbbi bakım ücretsiz sağlanır; bu tür kurumların mevcut ağı azaltılamaz. Devlet, tüm mülkiyet türlerinde sağlık kurumlarının gelişmesini teşvik eder ve destekler.

Devlet, beden eğitimi ve sporun gelişmesine özen gösterir ve hıfzı sıhhiye ortamını sağlar.

Madde 50

Herkes yaşam ve sağlık için güvenli bir çevre hakkına ve bu hakkın ihlalinden doğacak zararların tazmin edilmesi hakkına sahiptir.

Çevrenin durumu, gıda ve tüketici maddelerin kalitesi hakkındaki bilgilere herkesin serbestçe erişmesi, ayrıca onların yayımlanması güvence altına alınmıştır. Bu tür bilgiler kimse tarafından gizli tutulamaz.

Madde 51

Evlilik, kadın ve erkeğin özgür rızasına dayanır. Eşlerin her biri, evlilikte ve ailede eşit hak ve ödevlere sahiptir.

Ebeveynler, reşit yaşa ulaşana kadar çocuklarına bakmakla yükümlüdür. Reşit evlatlar ise çalışamayacak durumda olan ebeveynlerine bakmakla yükümlüdür.

Aile, çocukluk, annelik ve babalık devletin koruması altındadır.

Madde 52

Çocuklar, kökenlerine, ayrıca evlilik içi veya evlilik dışı ilişkiden doğmuş olmalarına bakılmaksızın eşit haklara sahiptirler.

Çocuklara karşı işlenecek herhangi bir şiddet ve çocukların sömürülmesi yasal takibata tabidir.

Yetimlerin ve ebeveynlerinin himayesinden yoksun olan çocukların bakımı ve yetiştirilmesi devletin görevidir. Devlet, çocuklara yönelik yardım faaliyetlerini teşvik eder ve destekler.

Madde 53

Herkes eğitim hakkına sahiptir.

Tam genel ortaöğretim zorunludur.

Devlet, devlete ait olan veya belediye eğitim kurumlarında ana okul, tam genel ortaöğretim, mesleki–teknik, yüksek eğitimin erişilebilirliğini ve ücretsiz olmasını; ana okul, tam genel ortaöğretim, okul dışı, mesleki–teknik, lisans ve lisansüstü eğitim, farklı öğretim türlerinin geliştirilmesini; öğrencilere devlet bursları ve ayrıcalıkları sağlanmasını temin eder.

Vatandaşlar, devlete ait veya belediye eğitim kurumlarında sınava dayalı ücretsiz yüksek öğrenim görme hakkına sahiptir.

Milli azınlıklara mensup vatandaşların yasalar uyarınca ana dillerinde eğitim almaları yahut devlet ve belediye eğitim kurumlarında veya milli kültür kurumları aracılığıyla, ana dillerini öğrenme hakkı güvence altına alınmıştır.

Madde 54

Vatandaşların edebi, bedii, bilimsel ve teknik yaratıcılık özgürlüğü, fikri mülkiyet hakkının, telif haklarının, fikri faaliyet türlerinden sağlanan maddi ve manevi çıkarların korunması güvence altına alınır.

Her bir vatandaş fikri ve yaratıcı faaliyetlerinin sonuçları üzerinde hak sahibidir; yasalar ile belirlenen istisnalar dışında hiç kimse bunları hak sahibinin rızası olmaksızın kullanamaz veya yayamaz.

Devlet, bilimin gelişmesine, Ukrayna'nın dünya topluluğuyla bilimsel ilişkiler kurmasına yardımcı olur.

Kültürel miras yasa ile korunur.

Devlet, tarihi anıtların ve kültürel değere sahip diğer nesnelere korunmasını sağlar ve sınırları dışında bulunan Ukrayna halkının kültür değerlerinin Ukrayna'ya geri getirilmesi için gerekli önlemleri alır.

Madde 55

İnsanların ve vatandaşların hak ve özgürlükleri mahkeme tarafından korunur.

Herkesin, devlet hakimiyet organları, yerel yönetim organları, yetkili ve görevli şahısların eylemleri veya ihmallerine karşı mahkemeye şikâyet etme hakkı güvence altına alınır.

Herkes, kendi haklarının korunması için Ukrayna'nın Verhovna Radası İnsan Hakları Yetkili Temsilcisine başvurma hakkına sahiptir.

Ülkedeki tüm savunma usulleri kullanıldıktan sonra, herkes, kendi hak ve özgürlüklerinin korunması için Ukrayna'nın katıldığı ilgili uluslararası yargı kurumlarına veya uluslararası kuruluşların ilgili organlarına başvurma hakkına sahiptir.

Herkes, yasayla yasaklanmamış tüm araçları kullanarak hak ve özgürlükleri, ihlallerden ve yasadışı müdahalelerden koruma hakkına sahiptir.

Madde 56

Herkes devlet hakimiyet organları, yerel yönetim organları ve bunların yetkili ve görevlilerinin kendi yetkilerini kullanırken yasadışı kararları, hareket ve hareketsizlikleri sonucu uğradığı maddi ve manevi zararlara göre, devlet veya bu organlar hesabına tazminat alma hakkına sahiptir.

Madde 57

Herkesin kendi hak ve özgürlüklerini bilme hakkı güvence altına alınmıştır.

Vatandaşların hak ve ödevlerini belirleyen yasalar ve diğer normatif hukuk düzenlemeleri, yasalarla belirlenen şekilde halka duyurulur.

Vatandaşların hak ve ödevlerini belirleyen, ama yasalarla belirlenen şekilde halka duyurulmayan yasalar ve diğer normatif hukuk düzenlemeleri geçersizdir.

Madde 58

Kişinin sorumluluğunu azaltan veya ortadan kaldıran durumlar hariç, yasalar ve diğer normatif hukuk düzenlemelerinin zamana göre geriye yürürlüğü yoktur.

Hiç kimse, işlendiği anda yasalar gereğince suç sayılmayan eylemlerden dolayı sorumluluk taşımaz.

Madde 59

Herkes hukuki yardım alma hakkına sahiptir. Bu yardım, yasaların öngördüğü durumlarda ücretsiz olarak temin edilir. Herkes, haklarını savunacak kişiyi seçmekte özgürdür.

{02.06.2016 tarihli ve 1401-VIII sayılı Kanun ile değiştirilen 59. maddenin birinci kısmı}

{59. maddenin birinci bölümünün resmi yorumu, bkz. 16.11.00 tarihli ve 13-rp / 2000 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararında; }

{Madde 59 hükümlerinin resmi yorumlanması, birinci paragraf, bkz. 30 Eylül 2009 tarihli ve 23-rp / 2009 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararında}

{02.06.2016 tarihli ve 1401-VIII. }

Madde 60

Hiç kimse suç teşkil ettiği açıkça görülen kararları veya emirleri yerine getirmekle yükümlü değildir.

Suç teşkil ettiği açıkça görülen kararın veya emrin verilmesi veya yerine getirilmesine göre hukuki sorumluluk doğar.

Madde 61

Hiç kimse aynı suçtan dolayı iki kez aynı tür hukuki sorumluluk altına alınamaz.

Şahsın hukuki sorumluluğu bireysel karaktere sahiptir.

Madde 62

Suçtu yasal şekilde şüpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmadıkça ve mahkeme hükmüyle belirlenmedikçe hiç kimse suçlu sayılamaz ve cezaya tabi tutulamaz.

Hiç kimse kendi suçsuzluğunu ispat etmekle yükümlü değildir.

Suçlama, yasalara aykırı yollardan elde edilen delillere, ayrıca varsayımlara dayanamaz. Şahsın suçluluğunun ispatına ilişkin tüm şüpheler, onun lehine yorumlanır.

Bir mahkeme kararının adil olmaması gerekçesiyle iptali durumunda devlet bu mahkûmiyetin neden olduğu maddi ve manevi zararları tazmin eder.

Madde 63

Kişi, kendisi, aile üyeleri veya yasaların belirlediği derecedeki yakın akrabaları hakkında tanıklık etmediği veya açıklamalar yapmadığı için sorumluluk taşımaz.

Şüpheli, sanık veya davalı savunma hakkına sahiptir.

Mahkûm, yasalar ile belirlenen ve mahkeme kararıyla öngörülen sınırlamalar hariç, tüm insan ve vatandaş haklarından yararlanır.

Madde 64

Ukrayna Anayasası'nda öngörülen durumlar dışında anayasal olarak insanların ve vatandaşların hak ve özgürlükleri sınırlandırılmaz.

Sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, uygulama süresi belirtilerek hak ve özgürlükler üzerinde belli sınırlamalar yapılabilir. Bu Anayasanın 24., 25., 27., 28., 29., 40., 47., 51., 52., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 62. ve 63. maddelerinde öngörülen haklar ve özgürlükler sınırlandırılmaz.

Madde 65

Vatanın, Ukrayna'nın bağımsızlığı ve toprak bütünlüğünün korunması, onun devlet sembollerine saygı gösterilmesi Ukrayna vatandaşlarının görevidir.

Vatandaşlar askerlik hizmetlerini yasaya uygun olarak yerine getirir.

Madde 66

Herkes doğaya ve kültürel mirasa zarar vermemek ve vermiş olduğu zararları tazmin etmekle yükümlüdür.

Madde 67

Herkes yasayla belirlenen şekilde ve ölçüde vergi ve resimleri ödemekle yükümlüdür.

Tüm vatandaşlar, ikamet ettikleri yerin vergi müfettişliğine yasayla belirlenen şekilde bir önceki yıl içerisindeki gelirleri ve mali durumlarıyla ilgili beyanname verir.

Madde 68

Herkes, Ukrayna Anayasası'na ve Ukrayna yasalarına harfiyen uymak ve diğer insanların hak ve özgürlüklerine, şeref ve onuruna müdahale etmemekle yükümlüdür.

Yasaları bilmemek hukuki sorumluluktan muaf tutmaz.

III. KISIM

SEÇİMLER

REFERANDUM

Madde 69

Halkın iradesinin ifade edilmesi seçimler, referandum ve doğrudan demokrasinin diğer biçimleri ile gerçekleştirilir.

Madde 70

Seçimlerin ve referandumların yapıldığı günde on sekiz yaşına ulaşmış Ukrayna vatandaşları, seçimlerde ve referandumlarda oy kullanma hakkına sahiptir.

Mahkeme tarafından fiili ehliyetsiz oldukları kabul edilen vatandaşlar oy kullanma hakkına sahip değildir.

Madde 71

Devlet hakimiyet organları ile yerel yönetim organlarına seçimler serbesttir ve genel, eşit ve doğrudan seçim hakkına dayanan gizli oylama ile yapılır.

Seçmenlerin iradelerini özgürce ifade etmeleri güvence altına alınır.

Madde 72

Tüm-Ukrayna referandumu Ukrayna'nın Verhovna Radası veya Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından bu Anayasa ile belirlenen yetkilerine uygun olarak belirlenir.

Tüm-Ukrayna referandumu, referandumun düzenlenmesi için toplanan imzaların mevcut vilayetlerin en az üçte ikisinden toplanması ve her vilayetten toplanan imza sayısının en az yüz bin olması şartıyla, oy hakkına sahip en az üç milyon Ukrayna vatandaşının isteği üzerine halkın teşebbüsüyle ilan edilir.

Madde 73

Ukrayna'nın sınırlarının değiştirilmesi ile ilgili konularda, tüm-Ukrayna referandumu ile münhasıran karar verilir.

Madde 74

Vergiler, bütçe ve af ile ilgili konulardaki yasa tasarıları hakkında referandum yapılamaz.

IV.KISIM

UKRAYNA'NIN VERHOVNA RADASI

Madde 75

Ukrayna'da yasama yetkisine sahip tek kurum parlamento, Ukrayna'nın Verhovna Radası'dır.

Madde 76

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın anayasal yapısı, genel, eşit ve doğrudan seçim hakkına dayanarak gizli oylamayla beş yıllık bir dönem için seçilen 450 Ukrayna milletvekilinden oluşur.

Seçimlerin yapıldığı güne kadar yirmi bir yaşına ulaşmış, son beş yıl içinde Ukrayna topraklarında ikamet etmiş Ukrayna vatandaşı Ukrayna milletvekili olabilir.

Kasti bir suç işlemekten dolayı bir suç kaydı bulunan bir vatandaş, söz konusu mahkûmiyet yasalarla belirlenen şekilde iptal edilmemiş veya silinmemişse Ukrayna'nın Verhovna Radası'na seçilemez.

Ukrayna milletvekillerinin yetkileri Ukrayna Anayasası ve yasaları ile belirlenir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetki süresi beş yıldır.

Madde 77

Ukrayna'nın Verhovna Radası olağan seçimleri, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetki süresinin beşinci yılının Ekim ayının son Pazar günü yapılır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası olağanüstü seçimleri Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetki süresinin zamanından önce sona ermesiyle ilgili kararın ilan edildiği tarihten itibaren altmış gün içerisinde yapılır.

Ukrayna milletvekili seçimlerinin yapılması şekli yasayla belirlenir.

Madde 78

Ukrayna milletvekilleri yetkilerini devamlı olarak kullanır.

Ukrayna milletvekilleri diğer herhangi bir temsilcilik yetkisi taşıyamaz veya devlet görevinde bulunamaz.

Ukrayna Halk Milletvekilleri başka bir temsilci yetkisine sahip olmayacak, kamu hizmetinde bulunmayacak, başka herhangi bir ücretli pozisyona sahip olmayacak, diğer ücretli veya girişimcilik faaliyetlerinde bulunmayacak (akademik, öğretim veya yaratıcı faaliyetler hariç), kar elde etmek amacıyla bir yönetim, denetim kuruluna veya organizasyona girmeyecektir.

Milletvekili yetkisinin diğer faaliyet türleri ile bağdaşmazlığı ile ilgili gereklilikler yasayla belirlenir.

Milletvekilinin görevinin diğer faaliyet türleriyle uyumsuzluğuyla ilgili şartları ihlal eden koşullar ortaya çıktığında, Ukrayna Milletvekili, bu gibi durumların ortaya çıkış tarihinden itibaren yirmi gün içinde bu tür faaliyetlere son verecek yada milletvekilliği makamının geri çekilmesi ile ilgili kişisel bir beyanda bulunacaktır.

Madde 79

Ukrayna milletvekilleri kendi görevlerine başlamadan önce, Ukrayna'nın Verhovna Radası karşısında aşağıdaki gibi yemin eder:

“Ukrayna'ya sadık olacağıma yemin ederim. Tüm eylemlerimle Ukrayna'nın egemenliğini ve bağımsızlığını korumayı, vatanın yararını ve Ukrayna halkının refahını sağlamayı taahhüt ederim.

Ukrayna Anayasasına ve Ukrayna yasalarına uymaya, görevlerimi, tüm yurttaşlarımın çıkarları doğrultusunda yerine getirmeye yemin ederim.”

Yeminin metni, yeni seçilen Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın ilk oturumunun açılmasından önce Ukrayna'nın en yaşlı milletvekili tarafından okunur, daha sonra milletvekilleri metnin altına imzalarını atarak onaylarlar.

Yemin etmeme, milletvekilliği yetkisinin kaybedilmesiyle sonuçlanır.

Ukrayna milletvekillerinin yetkisi, yemin ettikleri andan başlar.

Madde 80

Ukrayna milletvekilleri, hakaret ve iftiraya göre öngörülen sorumluluk dışında, parlamentoda veya parlamentonun kurumlarında verdikleri oyların sonuçlarından veya da yaptıkları konuşmalardan dolayı hukuki sorumluluk taşımaz.

Madde 81

Ukrayna milletvekillerinin yetkileri, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkilerinin sona ermesi ile aynı anda sona erer.

Aşağıdaki hallerde, Ukrayna milletvekilinin yetki süresi zamanından önce sona erer:

1. Bizzat dilekçe vererek yetkilerini iade etmesiyle;
2. Mahkemenin yasal yürürlüğe girmiş itham belirten hükmüyle;
3. Mahkeme tarafından fiili ehliyetsiz veya kayıp olarak ilan edilmesi;
4. Vatandaşlığının sona ermesi veya yurtdışında sürekli ikamet için Ukrayna'dan ayrılmasıyla;
5. Kusurlu haller durumunda, milletvekili görevinin diğer faaliyet türleriyle uyumsuzluğuyla ilgili şartların ihlal edilmesine yol açan koşulların ortaya çıkmasından sonraki yirmi gün içinde;
6. Siyasi bir partiden (siyasi partilerin seçim bloğu) seçildiği için, aynı siyasi partiyi (siyasi partilerin aynı seçim bloğunu) temsil eden parlamento grubuna katılmadaki başarısızlığı veya böyle bir gruptan çıkışı;
7. Vefat etmesiyle.

Ukrayna milletvekilinin yetkileri, Ukrayna Verhovna Radası yetkilerinin Ukrayna Anayasasına uygun olarak erken fesih durumunda da erken feshedilir- Ukrayna Anayasası, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yeni toplantısının yapıldığı ilk oturumunun açılış gününde Ukrayna'nın Verhovna Radası'na güç vermiştir.

Ukrayna Millet Vekilinin yetkisinin, bu Maddenin ikinci fıkrasının 1, 4 bentlerinde belirtilen gerekçelerle sona erdirilmesi kararı, Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından kabul edilirken, ikinci maddenin 5. Fıkrasının hükmü mahkeme tarafından karara bağlanır.

Ukrayna Halk Milletvekili aleyhindeki suçlu kararının yasal olarak etkili olduğu veya bir mahkemenin Ukrayna Halk Milletvekilini yasal olarak yetersiz ya da eksik ilan ettiği durumlarda, yetkileri, mahkeme kararının yasal olarak etkili olduğu tarihte sona erer aynı şekilde ölümü sonucu- ilgili belgenin mahkeme tarafından onaylanmasıyla sona erer.

Ukrayna Milletvekilinin, bir siyasi partiden (siyasi partilerin seçim bloğu) seçildiği gibi, aynı siyasi partiyi (aynı siyasi partilerin seçim bloğu) temsil eden parlamenter gruba katılmadığı veya böyle bir gruptan çıktığında onun yetkisi, söz konusu kararın alındığı tarihten itibaren ilgili siyasi partinin en yüksek yönlendirme organının (siyasi partilerin seçim bloğu) kararı üzerine bir yasaya dayanarak erken feshedilir.

Madde 82

Ukrayna'nın Verhovna Radası dönem oturumları şeklinde çalışır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası, üye tam sayısının en az üçte ikisi seçildiğinde yetkilidir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası, ilk dönem toplantısını, seçim sonuçlarının resmen açıklanmasından sonra en geç otuz gün içinde yapar.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın ilk oturumu en yaşlı Ukrayna milletvekili tarafından açılır.

Madde 83

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın olağan dönem toplantıları her yılın şubat ayının ilk salı ve eylül ayının ilk salı günleri başlar.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın olağanüstü oturumları, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın talebi veya Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte birini oluşturan sayıda Ukrayna milletvekilinin talebi üzerine, gündemin belirtilmesi şartıyla Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın Başkanı tarafından toplantıya çağrılır.

Ukrayna'da sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilan edilmesi durumunda Ukrayna'nın Verhovna Radası herhangi bir davete gerek kalmadan iki günlük bir süre içerisinde toplanır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetki süresinin, sıkıyönetim veya olağanüstü hal yürürlükte iken sona ermesi durumunda, söz konusu yetki süresi sıkıyönetim veya olağanüstü hal ortadan kalktıktan sonra seçilecek olan Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın ilk oturumunun ilk toplantısının yapıldığı güne kadar uzatılır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın çalışmalarına ilişkin kurallar, Ukrayna Anayasası ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın Usul Kurallarında belirtilecektir.

Seçim sonuçlarına göre ve çeşitli siyasi pozisyonlar arasında elde edilen ortak bir zemin temelinde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın anayasal bileşimini içerecek şekilde, Ukrayna Millet Vekillerinin çoğunluğu ile Ukrayna'nın Verhovna Radası'nda bir meclis grup koalisyonu oluşturulacaktır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'ndaki yardımcı milletvekillerinin koalisyonu, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın ilk oturumunun açılışının yapıldığı günden itibaren bir ay içinde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın normal veya olağanüstü seçimlerinden sonra, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın grup koalisyonu bir ay içinde kuruluyor.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'ndaki bir parlamenter grup koalisyonu, bu Anayasaya uygun olarak Ukrayna Başbakanlığı makamı için aday önerileri Ukrayna Cumhurbaşkanı'na sunar ve ayrıca, bu Anayasaya uygun olarak, Ukrayna Bakanlar Kurulu üyeliği için adaylarla ilgili tekliflerde bulunur.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'ndaki bir parlamenter gruplar koalisyonunun faaliyetlerinin oluşturulması, düzenlenmesi ve sona ermesi için yasal düzenleme, Ukrayna Anayasası ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın Usul Kuralları ile belirlenir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın anayasal niteliğinde Ukrayna'nın milletvekillerinin çoğunluğunu oluşturan Ukrayna'nın Verhovna Radası'ndaki parlamenter grup, bu Anayasa'nın öngördüğü Ukrayna'nın Verhovna Radası'nda parlamenter grup koalisyonu ile aynı haklara sahiptir.

Madde 84

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumları açık yapılır. Kapalı oturum, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının çoğunluğu ile alınacak karar doğrultusunda yapılır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın kararları genel kurul oturumlarında sadece oylama ile alınır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumlarında oy verme, Ukrayna milletvekillerinin tarafından şahsen yapılır.

Madde 85

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkilerine aşağıdakiler aittir:

- 1) Bu Anayasanın XIII. Kısmında öngörülen ölçüde ve şekilde Ukrayna Anayasasında değişikliklerin yapılması;
- 2) Bu Anayasanın 73. maddesinde belirtilen konularda tüm-Ukrayna referandumunun düzenlenmesi;
- 3) Yasaların kabul edilmesi;
- 4) Ukrayna devlet bütçesinin onaylanması ve değişiklikler yapılması; Ukrayna devlet bütçesinin uygulanmasının denetlenmesi ve onun uygulanması ile ilgili rapor hususunda karar alınması;
- 5) İç ve dış politika ilkelerinin belirlenmesi; devletin Avrupa Birliği ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'ne tam teşekküllü üyeliğini elde etmek için devletin stratejik seyrinin gerçekleştirilmesi;
- 6) Ekonomik, bilimsel-teknik, sosyal, milli-kültürel gelişim ve çevrenin korunması konularında devlet programlarının onaylanması;
- 7) Bu Anayasa ile öngörülen koşullar dahilinde Ukrayna Cumhurbaşkanı seçimlerinin belirlenmesi;
- 8) Ukrayna Cumhurbaşkanının, Ukrayna'nın iç ve dış durumu hakkındaki yıllık ve olağanüstü toplantılarda verdiği mesajlarının dinlenilmesi;
- 9) Ukrayna Cumhurbaşkanının önerisi üzerine savaş durumu ilan edilmesi ve barış imzalanması; Ukrayna'ya karşı silahlı saldırı durumunda Ukrayna Cumhurbaşkanının, Ukrayna Silahlı Kuvvetleri ve diğer askeri oluşumların kullanılması yönündeki kararının onaylanması;
- 10) Bu Anayasanın 111. maddesinde belirtilen özel prosedüre (*impeachment*) göre Ukrayna Cumhurbaşkanının görevinden uzaklaştırılması;
- 11) Ukrayna Bakanlar Kurulunun faaliyet programının onaylanması hususundaki kararların görüşülmesi ve kabul edilmesi;
- 12) Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından Ukrayna Başbakanının atanmasına rıza gösterilmesi; göreve atanması - Ukrayna Devlet Başkanının talebi üzerine - Ukrayna Başbakanı, Ukrayna Savunma Bakanı, Ukrayna Dışişleri Bakanı; göreve atanması - Ukrayna Başbakanı tarafından verildiğinde - Ukrayna Bakanlar Kurulu üyesi, Ukrayna Anti -Tekel Komitesi Başkanının, Ukrayna Devlet Mülkiyet Fonu Başkanının ve Ukrayna Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Milli

Kurulu Başkanının; yukarıda belirtilen yetkililerin görevden alınmaları; Ukrayna Başbakanı ve Ukrayna Bakanlar Kurulu üyelerinin istifasına karar verilmesi;

12¹⁾ Göreve atanması ve görevden alınması - Ukrayna Devlet Başkanı'nın ibrazı üzerine - Ukrayna Güvenlik Hizmeti Başkanı'nın;

13) Bu Anayasaya göre, Ukrayna Bakanlar Kurulunun faaliyetleri üzerinde denetimin gerçekleştirilmesi;

14) Ukrayna tarafından yabancı devletlere ve uluslararası kuruluşlara kredi ve ekonomik yardımlar verilmesi kararlarını, ayrıca Ukrayna'nın, yabancı devletlerden, bankalardan ve uluslararası mali kuruluşlardan Ukrayna devlet bütçesinde öngörülmemen kredilerin almasına ilişkin kararların onaylanması, bunların kullanımı üzerinde denetimin gerçekleştirilmesi;

15) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın Usul Kurallarını kabul etmek;

16) Sayıştay Başkanını ve onun diğer üyelerinin göreve atanması ve görevden alınması;

17) Ukrayna'nın Verhovna Radası İnsan Hakları Yetkilisinin göreve atanması ve görevden alınması; onun, Ukrayna'da insan hak ve özgürlüklerinin gözetilmesi ve korunması ile ilgili yıllık raporlarının dinlenilmesi;

18) Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın önerisi üzerine Ukrayna Milli Bankası Başkanını göreve atanması ve görevden alınması;

19) Ukrayna Milli Bankası Yönetim Kurulu üyelerinin yarısının göreve atanması ve görevden alınması;

20) Ukrayna Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Milli Kurulu üyelerinin yarısının göreve atanması;

21) Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın önerisi üzerine, Merkez Seçim Komisyonu üyelerini göreve atanması ve söz konusu üyelerin yetkilerine son verilmesi;

22) Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin, Ukrayna Güvenlik Servisinin ve Ukrayna yasalarına göre oluşturulan diğer askeri oluşumların, ayrıca Ukrayna İçişleri Bakanlığı'nın genel yapısının, personel sayısının belirlenmesi ve işlevlerinin tanımlanması,

23) Diğer devletlere askeri yardım sağlanması, Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin birimlerinin diğer devlete gönderilmesi veya diğer devletlerin Silahlı Kuvvetleri birimlerinin Ukrayna topraklarına girmesiyle ilgili kararların onaylanması;

24) Ukrayna'nın ulusal sembollerini oluşturmak;

25) Ukrayna Başsavcısının Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından göreve atanmasına rıza gösterilmesi; Ukrayna Başsavcısının görevinden istifa etmesiyle sonuçlanacak olan güvensizlik oyununun verilmesi;

26) Ukrayna Anayasa Mahkemesi üyelerinin üçte birinin atanması;

27) *Bu fıkra 02.06.2016 tarihli 1401-VIII Nolu yasa gereği kaldırılmıştır.*

28) Ukrayna Anayasasının veya Ukrayna yasalarının Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası tarafından ihlal edilmesine dair Anayasa Mahkemesinin kararına istinaden, Kırım Özerk

Cumhuriyeti Verhovna Radası'nın yetkilerinin zamanından önce sona erdirilmesi; Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasına olağanüstü seçimlerin belirlenmesi;

29) İlçelerin belirlenmesi ve kaldırılması, ilçelerin ve şehirlerin sınırlarının belirlenmesi ve değiştirilmesi, iskân yerlerinin şehir kategorisine dahil edilmesi, iskan yerleri ve bölgelerinin adlandırılması ve adlarının değiştirilmesi;

30) Yerel yönetim organlarına olağan ve olağanüstü seçimlerin belirlenmesi;

31) Ukrayna Cumhurbaşkanının başvurduğu andan itibaren iki gün içinde, Ukrayna'da yahut Ukrayna'nın ayrı ayrı bölgelerinde sıkıyönetim veya olağanüstü hâl, genel veya kısmi seferberlik ilan edilmesi, ayrı ayrı bölgelerin ekolojik olağanüstü hal bölgesi ilan edilmesi konularına ilişkin kararnamelerin onaylanması;

32) Yasalar ile belirlenen süre içinde, Ukrayna'nın uluslararası antlaşmalarından doğan yükümlülöklere rıza gösterilmesi ve Ukrayna'nın uluslararası anlaşmalarının iptal edilmesi;

33) Bu Anayasa ile belirlenen sınırlar dahilinde parlamenter denetim yetkisinin kullanılması;

34) Önceden Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte biri tarafından desteklenen Ukrayna milletvekilleri, milletvekili grubu veya Ukrayna'nın Verhovna Radası komitesinin talebi üzerine, Ukrayna Cumhurbaşkanına soru önergesi verilmesi ilgili karar alınması;

35) Ukrayna'nın Verhovna Radası Sekreterliği başkanının göreve atanması ve görevden alınması; Ukrayna'nın Verhovna Radası bütçesinin ve personel yapısının onaylanması;

36) Özelleştirmeye tabi olmayan devlet mülkiyeti listesinin onaylanması: Özel mülkiyet altındaki malların kamulaştırılması için hukuki dayanakların belirlenmesi.

37) Kırım Özerk Cumhuriyeti Anayasası yasasını ve bunlarda yapılan değişiklikleri onaylar.

Ukrayna'nın Verhovna Radası, Ukrayna Anayasasına uygun olarak kendi yetki alanına verilmiş olan diğer yetkileri de kullanır.

Madde 86

Ukrayna milletvekili, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın dönem toplantısında, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın organları, Ukrayna Bakanlar Kurulu, devlet hakimiyet organları ve yerel yönetim organlarının üst düzey yetkilileri ve ayrıca, bağlı oldukları yer ve mülkiyet biçimlerine bakılmaksızın Ukrayna toprakları üzerinde yer alan işletmeler, kurumlar ve kuruluşların üst düzey yöneticileri hakkında soru önergesi verme hakkına sahiptir.

Devlet hakimiyet organları ile yerel yönetim organları üst düzey yetkilileri ve işletmelerin, kurumların ve kuruluşların üst düzey yöneticileri, Ukrayna milletvekilinin soru önergelerinin incelenmesi sonuçları hakkında söz konusu milletvekiline bilgi vermekle yükümlüdür.

Madde 87

Ukrayna'nın Verhovna Radası, üye tam sayısının en az üçte birini oluşturan milletvekillerinin önerisi üzerine, Ukrayna Bakanlar Kurulunun sorumluluğu konusunu görüşebilir ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının oy çoğunluğu ile Ukrayna Bakanlar Kuruluna güvensizlik oyu verilmesi yönünde karar alır.

Ukrayna Bakanlar Kurulunun sorumluluğu konusu Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından olağan dönem toplantısı boyunca bir defadan fazla, ayrıca Ukrayna Bakanlar Kurulu faaliyet programının onaylanmasından sonraki bir yıl içerisinde veya Ukrayna'nın Verhovna Rada'sının son oturumunda görüşülemez.

Madde 88

Ukrayna'nın Verhovna Radası, kendi üyeleri arasından Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanını, Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanının Birinci Yardımcısını ve Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkan yardımcılarını seçer ve geri çağırır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanı:

- 1) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumlarını yönetir;
- 2) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumlarında görüşülecek konuların hazırlanmasını organize eder;
- 3) Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından kabul edilen düzenlemeleri imzalar;
- 4) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nı, devlet hakimiyetinin diğer organları ve diğer devletlerin hakimiyet organlarıyla ilişkilerinde temsil eder;
- 5) Ukrayna'nın Verhovna Radası Sekreterliğinin çalışmalarını düzenler.

Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanı, bu Anayasada ve Ukrayna'nın Verhovna Radası İç Tüzüğü hakkına Yasada öngörülen yetkileri kullanır.

Madde 89

Kanunların belirlenmesi, Ukrayna Anayasası'na göre kontrol işlevlerini uygulamak ve yetkilisine atfedilen hususların ön değerlendirmesini hazırlamak ve yürütmek, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nı, Ukrayna Milletvekillerinden Verhovna Rada'nın komitelerini kurmak ve bu Komitelere, Milletvekillerine ve Sekreterlere başkanlar seçmek.

Ukrayna'nın Verhovna Radası komiteleri yasa tasarıları üzerinde çalışır, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkisine bırakılmış konuları hazırlar ve ön incelemesini yapar.

Ukrayna'nın Verhovna Radası, kendi yetkileri dahilinde konuların hazırlanması ve ön incelenmesinin yapılması için geçici özel komisyonlar oluşturabilir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası, üye tam sayısının en az üçte birinin lehte oy vermesi koşuluyla kamu çıkarını ilgilendiren konuları araştırmak için geçici araştırma komisyonları oluşturabilir.

Geçici araştırma komisyonlarının elde ettiği sonuçlar ve teklifler soruşturma ve mahkeme için nihai değildir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası komiteleri, onların geçici özel ve geçici araştırma komisyonlarının oluşumu ve işleyiş şekli yasalarla belirlenir.

Madde 90

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkileri, yeni seçilen Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın ilk oturumunun açılış gününde sona erer.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, olağan dönem toplantısından itibaren otuz gün içerisinde üye tam sayısı ile toplanamaması halinde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkilerini aşağıdaki durumlarda zamanından önce sona erdirebilir:

Bu Anayasanın 83. Maddesinde öngörüldüğü gibi Ukrayna Verhovna Radası'nda bir ay içerisinde, parlamento grup koalisyonunu kuramaması;

Ukrayna Bakanlar Kurulu istifasını takiben altmış gün içinde Ukrayna Bakanlar Kurulu'nun kişisel bileşenlerini oluşturmamış olması;

Ukrayna'da Verhovna Rada'nın tek bir düzenli oturumun otuz günü içerisinde genel kurul toplantılarına başlamaması.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkilerinin erken sona ermesi, Verhovna Rada Başkan Vekillerinin, Ukrayna'nın Verhovna Radası Milletvekillerinin, Parlamento grup başkanları ile yapılan görüşmelerin ardından Ukrayna Devlet Başkanı tarafından kararlaştırılacaktır.

Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından, önceki Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkilerinin zamanından önce sona ermesinden sonra yapılan olağanüstü seçimlerde seçilen Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetkileri, seçildiği tarihten sonraki bir yıl içerisinde sona erdirilemez.

Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın yetki süresinin son altı ayı içerisinde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yetki süresi zamanından önce sona erdirilemez.

Madde 91

Bu Anayasa ile öngörülen durumlar dışında, Ukrayna'nın Verhovna Radası, yasaları, kararları ve diğer düzenlemeleri üye tam sayısının oy çoğunluğuyla kabul eder.

Madde 92

Aşağıdaki hususlar, sadece Ukrayna yasalarıyla belirtilir:

- 1) İnsan ve vatandaş hak ve özgürlükleri, bu hak ve özgürlüklerin güvenceleri; vatandaşların başlıca ödevleri,
- 2) Vatandaşlık, vatandaşların yasal konumu, yabancıların ve vatandaşlığı olmayan şahısların statüsü;
- 3) Yerli halkların ve milli azınlıkların hakları;
- 4) Dillerin kullanım şekli;
- 5) Münhasıran (deniz) ekonomik bölge, kıta sahanlığının doğal kaynaklarının kullanımı, uzayın öğrenilmesi, enerji sistemlerinin, ulaştırma ve iletişimin kurulması ve işletilmesinin esasları;
- 6) Sosyal güvenliğin esasları, emeklilik teminatının şekil ve türleri; çalışma ve istihdam, evlilik, aile, çocukluk, annelik ve babalığın korunması ile ilgili konularının düzenlenmesi esasları; eğitim, öğretim, kültür ve sağlık hizmetleri esasları; çevre güvenliği,
- 7) Mülkiyetin hukuki rejimi;

- 8) Girişimciliğin yasal temelleri ve güvenceleri; rekabet kuralları ve anti-tekel düzenlemelerinin normları;
- 9) Dış ilişkiler, dış ekonomik faaliyetler, gümrükler;
- 10) Demografik ve göç ile ilgili düzenlemelerin esasları;
- 11) Siyasi partiler, diğer vatandaş birlikleri ve kitle iletişim araçlarının oluşum ve faaliyet esasları;
- 12) Yürütme organlarının kurulması ve faaliyeti, kamu hizmetinin esasları, devlet istatistikleri ve bilgi sistemlerinin kurulması;
- 13) Ukrayna'nın bölgesel organizasyonu;
- 14) Yargı sistemi, yargılama, hakimlerin statüsü, bilirkişilik yargı eksperliğinin esasları, savcılığın, araştırma ve soruşturma organlarının, noterlerin, ceza infazı ile ilgili kurumlar ve kuruluşların oluşumu ve faaliyeti; avukatlık kurumunun oluşumu ve faaliyet esasları,
- 15) Yerel öz yönetimlerin esasları;
- 16) Ukrayna başkentinin statüsü; diğer şehirlerin özel statüsü,
- 17) Milli güvenliğin esasları, Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin oluşumu ve kamu düzeninin sağlanması;
- 18) Devlet sınırlarının hukuki rejimi
- 19) Sıkıyönetim ve olağanüstü halin, olağanüstü ekolojik hal bölgelerinin hukuki rejimi;
- 20) Seçimlerin ve referandumların organizasyonu ve yapılış şekli;
- 21) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oluşumu ve faaliyet şekli, Ukrayna milletvekillerinin statüsü;
- 22) Medeni-hukuki sorumluluğun esasları; suç olarak kabul edilen eylemler, idari veya disiplin suçları ve bunlar ile ilgili sorumluluk.

Aşağıdaki hususlar, sadece Ukrayna yasaları ile belirlenir:

- 1) Ukrayna'nın devlet bütçesi ve Ukrayna'nın bütçe sistemi; vergilendirme sistemi, vergiler ve resimler; maliye, para, kredi ve yatırım piyasalarının oluşturulması ve işleyişi ile ilgili esaslar; milli para biriminin statüsü, ayrıca yabancı para birimlerinin Ukrayna topraklarındaki statüsü; devlet iç ve dış borçlarının oluşumu ve ödenme şekli; devletin menkul kıymetlerinin basımı ve dolaşım şekli, onların biçimleri ve türleri;
- 2) Ukrayna Silahlı Kuvvetleri birimlerinin diğer devletlere yerleştirilmesi şekli; diğer devletlerin silahlı kuvvetlerine ait birimlerin Ukrayna topraklarına kabul edilmesi ve bu birimlerin yerleştirilmesi şekli;
- 3) Ağırlık, ölçü ve zaman birimleri; devlet standartlarının belirlenme şekli;
- 4) Devlet sembollerinin kullanılması ve korunması şekli;
- 5) Devlet ödülleri;

6) Askeri rütbeler, diplomatik ve diğer özel rütbeler;

7) Resmî tatiller;

8) Genel rejimden farklı bir ekonomik rejime veya göç rejimine sahip olan serbest bölgelerin ve diğer özel bölgelerin oluşturulması ve işleyiş şekli.

Ukrayna yasaları uyarınca af çıkarılır.

Madde 93

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nda yasama teşebbüsünde bulunma hakkı Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna milletvekillerine, Ukrayna Bakanlar Kuruluna aittir.

Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından acil olarak ilan edilen yasa tasarıları, Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından ivedilikle görüşülür.

Madde 94

Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanı yasayı imzalar ve herhangi bir gecikme olmadan Ukrayna Cumhurbaşkanı'na gönderir.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, teslim aldıktan sonra on beş gün içerisinde yasayı imzalar, yürürlüğe konmasını kabul eder ve resmi olarak yayımlar yahut tekrar görüşülmesi için gerekçeli ve formüle edilmiş öneriler ile birlikte Ukrayna'nın Verhovna Radası'na geri gönderir.

Ukrayna Cumhurbaşkanı belirlenen süre içerisinde yasayı tekrar görüşülme için geri göndermezse, söz konusu yasa Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış kabul edilir ve imzalanması ve resmi olarak yayımlanması gerekir.

Tekrar görüşülme sırasında yasa, Ukrayna'nın Verhovna Radası üye tam sayısının en az üçte ikisi tarafından yeniden kabul edilirse, Ukrayna Cumhurbaşkanı söz konusu yasayı on gün içerisinde imzalamalı ve resmi olarak yayımlamalıdır.

Yasa, metninde aksi öngörülmemişse, resmi olarak yayımlandığı tarihten itibaren onuncu gün içinde yürürlüğe girer, fakat yasa yayımlanma tarihini on günden az belirleyemez.

Madde 95

Ukrayna'nın bütçe sistemi, toplumsal servetlerin vatandaşlar ve bölgeler arasında adaletli ve tarafsız dağılımı ilkeleri üzerine kurulur.

Toplumsal ihtiyaçlar için yapılan tüm devlet harcamaları, bu harcamaların ölçüsü ve amaçları, sadece Ukrayna devlet bütçesi hakkında yasayla belirlenir.

Devlet, Ukrayna bütçesinin dengeli olmasına özen gösterir.

Ukrayna devlet bütçesinin gelirleri ve giderleri ile ilgili düzenli raporlar halka açıklanır.

Madde 96

Ukrayna devlet bütçesi, her yıl 1 Ocaktan 31 Aralığa kadar olan dönem için, özel durumlarda ise farklı bir dönem için Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından onaylanır.

Ukrayna Bakanlar Kurulu, her yıl en geç 15 Eylül'e kadar, bir sonraki yılın Ukrayna devlet bütçesi ile ilgili yasa tasarısını, Ukrayna'nın Verhovna Radası'na sunar. Ukrayna devlet bütçesinin cari yıldaki uygulanması ile ilgili rapor, yasa tasarısı ile birlikte sunulur.

Madde 97

Ukrayna Bakanlar Kurulu, yasalara uygun olarak Ukrayna devlet bütçesinin uygulanması ile ilgili raporu Ukrayna'nın Verhovna Radası'na sunar.

Sunulan rapor halka açıklanır.

Madde 98

Devlet bütçesi fonlarının kullanımını üzerindeki denetim Ukrayna'nın Verhovna Radası adına Sayıştay tarafından gerçekleştirilir.

Sayıştay'ın yetki ve işlemleri kesin kanunlarla belirlenir.

Madde 99

Ukrayna'nın para birimi Hrivna'dır. Para biriminin istikrarını sağlamak, devletin merkez bankasının- Ukrayna Milli Bankasının başlıca işlevidir.

Madde 100

Ukrayna Milli Bankası Kurulu, para-kredi politikasının temel esaslarını belirler ve bunların uygulanması üzerinde denetimi gerçekleştirir.

Ukrayna Milli Bankası Kurulunun hukuki statüsü yasayla belirlenir.

Madde 101

Anayasal insan ve vatandaş hak ve özgürlüklerinin gözetilmesi üzerinde Parlamenter denetim, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın İnsan Hakları Yetkilisi tarafından gerçekleştirilir.

V. KISIM

UKRAYNA CUMHURBAŞKANI

Madde 102

Ukrayna Cumhurbaşkanı devletin başıdır ve devlet adına hareket eder.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna'nın devlet egemenliğinin, toprak bütünlüğünün, Ukrayna Anayasası'nın gözetilmesinin ve insan ve vatandaşların hak ve özgürlüklerinin güvencesidir.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna'nın Avrupa Birliği ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'ne tam teşekküllü üyeliğini kazanması için devletin stratejik rotasının uygulanmasının garantörüdür.

Madde 103

Ukrayna Cumhurbaşkanı genel, eşit ve doğrudan seçim hakkına dayanana gizli oylamayla beş yıllık süre için Ukrayna vatandaşları tarafından seçilir.

Otuz beş yaşına ulaşmış, oy hakkına sahip, seçim gününden önceki on yıl boyunca Ukrayna'da ikamet etmiş ve devlet diline vakıf herhangi bir Ukrayna vatandaşı Ukrayna Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Aynı kişi arka arkaya iki dönemden fazla Ukrayna Cumhurbaşkanı olamaz.

Ukrayna Cumhurbaşkanı diğer herhangi bir temsilcilik yetkisi taşıyamaz, devlet hakimiyet organlarındaki veya vatandaş birliklerindeki herhangi bir görevde bulunamaz, ayrıca, herhangi diğer bir ücretli yahut girişimcilik faaliyetinde bulunamaz veya kâr amaçlı işletmenin yönetim veya denetim kuruluna üye olamaz.

Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın olağan seçimleri, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın yetki süresinin beşinci yılının Mart ayının son pazar günü yapılır. Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın yetki süresinin zamanından önce sona ermesi durumunda Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın seçimleri yetki süresinin sona erdiği tarihten itibaren doksan gün içerisinde yapılır.

Ukrayna Cumhurbaşkanı seçimlerinin yapılma şekli yasayla belirlenir.

Madde 104

Yeni seçilen Ukrayna Cumhurbaşkanı, seçim sonuçlarının resmi olarak açıklanmasından itibaren en geç otuz gün içinde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın törensel oturumunda halk karşısında yemin ettiği andan itibaren göreve başlar.

Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın yemin törenini Ukrayna Anayasa Mahkemesi Başkanı yönetir.

Ukrayna Cumhurbaşkanı aşağıdaki gibi yemin eder:

“Ben, (ad ve soyadı), Halkın iradesi ile Ukrayna Cumhurbaşkanı seçilerek, bu yüce göreve başlarken Ukrayna'ya sadık kalacağıma resmen yemin ederim. Tüm icraatlarımla Ukrayna'nın egemenliğini ve bağımsızlığını koruyacağımı, Vatanın yararı ve Ukrayna halkının refahı için özen göstereceğimi, vatandaşların hak ve özgürlüklerini koruyacağımı, Ukrayna Anayasası'na ve Ukrayna yasalarına uyacağımı, tüm vatandaşlarımla çıkarları doğrultusunda görevlerimi yerine getireceğimi ve Ukrayna'nın dünyadaki itibarını artıracığımı taahhüt ederim.”

Olağanüstü seçimlerle seçilen Ukrayna Cumhurbaşkanı, seçim sonuçlarının resmi olarak açıklanmasından itibaren beş gün içerisinde yemin eder.

Madde 105

Ukrayna Cumhurbaşkanı, yetki süresi boyunca dokunulmazlık hakkından yararlanır.

Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın şeref ve onuruna müdahale eden şahıslar, yasalar gereğince sorumluluğa tabi tutulur.

Ukrayna Cumhurbaşkanı *impeachment* yoluyla görevinden alınmamışsa, onun Ukrayna Cumhurbaşkanı unvanı yasayla korunur ve yaşamı boyunca sağlanır.

Madde 106

Ukrayna Cumhurbaşkanı:

1) Devletin bağımsızlığını, milli güvenliği ve devletin devamını sağlar;

- 2) Halka mesaj sunar ve Ukrayna'nın iç ve dış durumu hakkında Ukrayna'nın Verhovna Radası'na yıllık ve olağanüstü mesajlar sunar;
- 3) Uluslararası ilişkilerde devleti temsil eder, devletin dış politika faaliyetlerini yürütür, görüşmeler yapar ve Ukrayna'nın uluslararası antlaşmalarını imzalar;
- 4) Yabancı devletlerin tanınması konusunda karar alır;
- 5) Ukrayna'nın diğer devletlerdeki ve uluslararası örgütlerdeki diplomatik temsilciliklerinin yöneticilerini göreve atar ve görevden alır; yabancı devletlerin diplomatik temsilcilerinin güven mektuplarını ve avdetnamelerini kabul eder;
- 6) Bu Anayasanın 156. maddesi uyarınca Anayasada yapılacak değişiklikler için Tüm- Ukrayna referandumu belirler, halkın teşebbüsü üzerine Tüm-Ukrayna referandumu ilan eder;
- 7) Bu Anayasa ile belirlenen şekilde, Ukrayna'nın Verhovna Radası'na olağanüstü seçimleri belirler;
- 8) Bu Anayasanın öngördüğü hallerde Ukrayna Verhovna Radası'nın yetkisini sona erdirir;
- 9) Ukrayna Anayasası'nın 83. maddesi uyarınca oluşturulan Verhovna Rada'daki parlamento grup koalisyonunun önerisi üzerine, en geç on beş içinde Ukrayna Başbakanını göreve atar;
- 10) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın rızası ile Ukrayna Savunma Bakanı ve Ukrayna Dışişleri Bakanı'nın atar.
- 11) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın rızası ile Ukrayna Başsavcısını göreve atar ve görevden alır;
- 12) Ukrayna Milli Bankası Kurulunun üyelerinin yarısını göreve atar;
- 13) Ukrayna Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Milli Kurulunun üyelerinin yarısını göreve atar;
- 14) Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın rızası ile Ukrayna Güvenlik Servisi Başkanını göreve atar ve görevden alır.
- 15) Ukrayna Bakanlar Kurulu tarafından yürütülen eylemleri, Anayasaya aykırı olması durumunda askıya alır.
- 16) Ukrayna Bakanlar Kurulunun ve Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun düzenlemelerini iptal eder;
- 17) Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin Yüksek Başkomutanıdır; Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin ve diğer askeri oluşumların üst düzey komutanlarını göreve atar ve görevden alır; milli güvenlik ve devletin savunması alanındaki yönetimi gerçekleştirir;
- 18) Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kuruluna başkanlık eder;
- 19) Ukrayna'ya karşı silahlı saldırı durumunda savaş durumunun ilan edilmesi hakkında Ukrayna'nın Verhovna Radası'na öneride bulunur ve Ukrayna Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına ilişkin karar alır;
- 20) Ukrayna'nın devlet bağımsızlığına saldırı tehdidi ve tehlikesi durumunda Ukrayna genelinde yahut ayrı ayrı bölgelerinde genel veya kısmi seferberlik ve sıkıyönetim ilan edilmesine ilişkin karar alır.

- 21) Sonradan Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından onaylanması koşuluyla, gereken durumunda, Ukrayna genelinde veya ayrı ayrı bölgelerinde olağanüstü hâl ilan edilmesine ilişkin karar alır, ayrıca gereken durumda Ukrayna'nın ayrı ayrı bölgelerinde ekolojik olağanüstü hâl ilan eder;
- 22) Ukrayna Anayasa Mahkemesi üyelerinin üçte birini göreve atar;
- 23) Dahil edilmedi.
- 24) Yüksek askeri rütbeleri, yüksek diplomatik payeleri ve diğer yüksek özel rütbeleri ve derece rütbeleri verir;
- 25) Devlet ödülleriyle ödüllendirir; Cumhurbaşkanı madalyalarını belirler ve bunlarla ödüllendirir,
- 26) Ukrayna vatandaşlığına kabul, Ukrayna vatandaşlığının sona ermesi ve Ukrayna'da sığınma hakkı verme konularında karar alır;
- 27) Af eder;
- 28) Ukrayna devlet bütçesinin öngördüğü kaynaklar çerçevesinde, kendi yetkilerini gerçekleştirmek için danışmanlık, müsteşarlık ve diğer yardımcı organlar ve hizmetleri oluşturur;
- 29) Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından kabul edilen yasaları imzalar;
- 30) Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından kabul edilen yasaları (Ukrayna Anayasası'ndaki değişiklikler hakkında yasalar hariç), Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından tekrar görüşülmesi için iade ederek veto hakkına sahiptir;
- 31) Ukrayna Anayasası ile belirlenen diğer yetkileri kullanır.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, kendi yetkilerini diğer şahıslara veya organlara devredemez.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna Anayasası ve yasaları esasında ve bunların yerine getirilmesi amacıyla, Ukrayna genelinde yerine getirilmesi zorunlu olan kararnameler ve emirler çıkarır.

Ukrayna Cumhurbaşkanının, bu maddenin 5., 18. Ve 21. bentlerinde öngörülen yetkiler çerçevesinde verdiği düzenlemeler, Ukrayna Başbakanı, düzenlemeden ve onun uygulanmasından sorumlu olan bakan tarafından imzalanır.

Madde 107

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulu, Ukrayna Cumhurbaşkanı yanında milli güvenlik ve savunmayla ilgili konular üzere koordinasyon organıdır.

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulu, yürütme hakimiyeti organlarının milli güvenlik ve savunma alanındaki faaliyetlerini koordine eder ve denetler.

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulu Başkanı Ukrayna Cumhurbaşkanıdır.

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulunun üye sayısı Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından oluşturulur.

Ukrayna Başbakanı, Ukrayna Savunma Bakanı, Ukrayna Güvenlik Servisi Başkanı, Ukrayna İçişleri Bakanı ve Ukrayna Dışişleri Bakanı, görevleri gereğince, Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Konseyinin üyeleridir.

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulunun toplantılarına Ukrayna'nın Verhovna Radası Başkanı katılabilir.

Ukrayna Milli Güvenlik ve Savunma Kurulunun kararları, Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan kararnameler ile yürürlüğe konur.

Ukrayna Güvenlik ve Savunma Kurulunun yetkileri ve işlevleri yasayla belirlenir.

Madde 108

Ukrayna Cumhurbaşkanı, yeni seçilen Cumhurbaşkanı göreve başlayana kadar yetkilerini kullanmaya devam eder.

Aşağıdaki hallerde, Ukrayna Cumhurbaşkanının yetkileri zamanından önce sona erer:

- 1) İstifa;
- 2) Sağlık durumu nedeniyle kendi yetkilerini kullanamama;
- 3) *Impeachment* yoluyla ile görevden alınma;
- 4) Ölüm.

Madde 109

Ukrayna Cumhurbaşkanının istifası, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumunda istifa dilekçesinin kendisi tarafından şahsen açıklanması anında yürürlüğe girer.

Madde 110

Ukrayna Cumhurbaşkanının sağlık durumu nedeniyle kendi yetkilerini kullanamaması Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumunda belirlenmeli ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın başvurusu üzerine Ukrayna Yüksek Mahkemesince verilen yazılı öneri ve tıbbi görüş esasında Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının çoğunluğu tarafından kabul edilen kararlar onaylanmalıdır.

Madde 111

Devlete ihanet veya diğer bir suç işlemesi durumunda, Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından *impeachment* yoluyla görevden alınabilir.

Ukrayna Cumhurbaşkanının *impeachment* yoluyla görevden alınma girişimi, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının çoğunluğu tarafından alınacak kararlarla başlatılır.

Soruşturmayı yürütmek için Ukrayna'nın Verhovna Radası özel savcı ve özel müstantiklerden oluşan geçici özel araştırma komisyonu oluşturur.

Geçici araştırma komisyonunun elde ettiği sonuçlar ve öneriler, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın oturumunda görüşülür.

Gerekçe olduğunda, Ukrayna'nın Verhovna Radası, üye tam sayısının en az üçte ikilik çoğunluğuyla, Ukrayna Cumhurbaşkanının suçlanması ile ilgili kararı kabul eder.

Ukrayna Cumhurbaşkanının *impeachment* yoluyla görevden alınmasına ilişkin karar, davanın Ukrayna Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmesi ve *impeachment* yoluyla görevden alınmasına ilişkin araştırma ve görüşmenin anayasal prosedüre uyumu konusundaki görüşünün ve Ukrayna Yüksek Mahkemesinin, Ukrayna Cumhurbaşkanının suçlandığı eylemlerin devlete ihanet suçunun veya diğer bir suçun unsurlarını taşıdığı hususundaki görüşünün alınmasından sonra, üye tam sayısının en az dörtte üçlük çoğunluğuyla Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından kabul edilir.

Madde 112

Bu Anayasanın 108., 109., 110. ve 111. maddelerine uygun olarak, Ukrayna Cumhurbaşkanının yetkisinin zamanından önce sona ermesi durumunda, yeni Ukrayna Cumhurbaşkanının seçimi ve göreve başlamasına kadar olan süre içerisinde, Ukrayna Cumhurbaşkanının görevlerinin yerine getirilmesi Ukrayna Başbakanına devredilir. Ukrayna Cumhurbaşkanının görevlerini yerine getirdiği sürece, Ukrayna Başbakanı, Ukrayna Anayasası'nın 106. maddesinin 2., 6.-8., 10.- 13.,22., 24.,25., 27., ve 28. bentlerinde öngörülen yetkileri kullanamaz.

VI. KISIM

UKRAYNA BAKANLAR KURULU

YÜRÜTME HAKİMİYETİNİN DİĞER ORGANLARI

Madde 113

Ukrayna Bakanlar Kurulu, yürütme hakimiyet organları sistemi içerisindeki yüksek organdır.

Ukrayna Bakanlar Kurulu, Ukrayna Cumhurbaşkanı karşısında sorumludur ve Ukrayna Anayasası'nda öngörülen sınırlar dahilinde Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın kontrolü altındadır ve ona karşı sorumludur.

Ukrayna Bakanlar Kurulu bu faaliyetlerine Ukrayna Anayasası ve Ukrayna yasalarına uygun olarak kabul edilen Ukrayna Anayasası ve kanunlarının yanı sıra Ukrayna Cumhurbaşkanı kararları ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın kararları tarafından yönlendirilir.

Madde 114

Ukrayna Bakanlar Kurulu, Ukrayna Başbakanı, Birinci Başbakan Yardımcısı, Başbakan Yardımcısı ve Bakanlar içerir.

Ukrayna Başbakanı, Ukrayna Devlet Başkanının teklifi üzerine Ukrayna Devlet Başkanının Verhovna Rada'ya teslimiyle, Verhovna Rada tarafından atandı.

Ukrayna Başbakanı görevine atanacak bir aday, Ukrayna Anayasası'nın 83. maddesi uyarınca Verhovna Rada'da oluşturulan parlamento grup koalisyonu önerisi üzerine Ukrayna Devlet Başkanı tarafından aday gösterilecektir.

Ukrayna Savunma Bakanı ve Ukrayna Dışişleri Bakanı, Ukrayna Devlet Başkanı'nın teklifi üzerine Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından atanır; Ukrayna Bakanlar Kurulu Kabinesinin

diğer üyeleri Ukrayna Başbakanı'nın önerisi üzerine Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından atanır.

Ukrayna Başbakanı, Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından onaylanan Ukrayna Bakanlar Kurulu Faaliyet Programının uygulanması için Ukrayna Bakanlar Kurulu çalışmalarını yönetir ve yönetir.

Madde 115

Ukrayna Bakanlar Kurulu, yeni seçilen Ukrayna Verhovna Radası'ndan sorumludur.

Ukrayna Başbakanı ve Ukrayna Bakanlar Kurulunun diğer üyeleri, istifalarını Ukrayna'nın Verhovna Radası'na bildirme hakkına sahiptir.

Ukrayna Başbakanının istifası, Ukrayna Bakanlar Kurulunun tümünün istifası anlamına gelir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın, Ukrayna Bakanlar Kuruluna güvensizlik oyu verme kararını kabul etmesi, Ukrayna Bakanlar Kurulunun istifasıyla sonuçlanır. Bu gibi durumlarda, Ukrayna'nın Verhovna Radası, işbu Anayasa'nın öngördüğü şartlar ve prosedürler çerçevesinde yeni bir Ukrayna Bakanlar Kurulu oluşturur.

Ukrayna'nın yeni seçilen Verhovna Radası'ndan önce yetkileri alınan veya istifası Ukrayna'nın Verhovna Radası' tarafından kabul edilen Ukrayna Bakanlar Kurulu, yeni kurulan Ukrayna Bakanlar Kurulu çalışmalarına başlayana kadar yetkilerini kullanmaya devam edecek.

Madde 116

Ukrayna Bakanlar Kurulu:

1)Ukrayna'nın devlet egemenliğini ve ekonomik bağımsızlığını, devletin iç ve dış politikasının gerçekleştirilmesini, Ukrayna Anayasası ve yasalarının, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın düzenlemelerinin uygulanmasını sağlar;

1¹) Ukrayna'nın Avrupa Birliği ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'ne tam teşekküllü üyeliğini kazanması için devletin stratejik seyrinin uygulanmasını sağlar.

2)İnsan ve vatandaş hak ve özgürlüklerinin sağlanması için önlemler alır;

3)Mali, fiyat, yatırım ve vergi politikası yürütülmesini; çalışma ve halkın istihdamı, sosyal güvenlik, eğitim, bilim ve kültür, çevre koruma, ekolojik güvenlik ve doğanın kullanımı konuları ile ilgili politikaların uygulanmasını sağlar;

4) Ukrayna'nın ekonomik, bilimsel-teknik, sosyal ve kültürel gelişimi ile ilgili genel devlet programları hazırlar ve uygular;

5) Tüm mülkiyet türlerinin eşit şekilde gelişmesini sağlar; yasalara uygun olarak devlet mülkiyetinin yönetimini gerçekleştirir;

6)Ukrayna devlet bütçesiyle ilgili yasa tasarısını hazırlar ve Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından onaylanan Ukrayna devlet bütçesinin uygulanmasını sağlar, söz konusu bütçenin uygulanmasına ilişkin Ukrayna'nın Verhovna Radası'na rapor sunar;

- 7) Ukrayna'nın savunma gücünün ve milli güvenliğinin, kamu düzeni ve suçla mücadelenin sağlanması konusunda önlemler alır;
- 8) Ukrayna'nın dış ekonomik faaliyetlerinin ve gümrük işlerinin gerçekleştirilmesini düzenler ve sağlar;
- 9) Bakanlıkların ve yürütme hakimiyetinin diğer organlarının işleyişini yönlendirir ve koordine eder;
- 9¹) yürütme yetkisi organlarının işleyişi için ayrılan fonlar; yasalara, bakanlıklara ve yürütme organlarının diğer merkezi organlarına uygun olarak kurulur, yeniden düzenlenir ve tasfiye edilir,
- 9²) Ukrayna Bakanlar Kuruluna üye olmayan merkezi yürütme organlarının başkanları, Başbakanın beyanı üzerine göreve atanır ve görevden alınır;
- 10) Ukrayna Anayasası ve yasaları, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın düzenlemeleriyle belirlenen diğer işlevleri yerine getirir.

Madde 117

Ukrayna Bakanlar Kurulu kendi yetkileri dahilinde, bağlayıcı nitelikli kararlar ve emirler verir.

Ukrayna Bakanlar Kurulunun düzenlemeleri Ukrayna Başbakanı tarafından imzalanır.

Ukrayna Bakanlar Kurulunun, bakanlıklar ve yürütme hakimiyetinin diğer merkezi organlarının normatif hukuk düzenlemeleri yasayla belirlenen şekilde kayda geçirilmelidir.

Madde 118

Vilayet, ilçe ve Kiyiv ve Sevastopol şehirlerindeki yürütme yetkisi, yerel devlet idareleri tarafından kullanılır.

Kiyiv ve Sevastopol şehirlerinde yasama yetkisinin kullanılması ile ilgili özellikler, Ukrayna'nın ayrı ayrı yasalarıyla belirlenir.

Yerel devlet idarelerinin terkihi, yerel devlet idarelerinin başkanları tarafından oluşturulur.

Yerel devlet idarelerinin başkanları, Ukrayna Bakanlar Kurulunun önerisi üzerine Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından göreve atanır ve görevden alınır.

Yerel devlet idarelerinin başkanları, kendi yetkilerini kullanırken Ukrayna Cumhurbaşkanı ve Ukrayna Bakanlar Kurulu karşısında sorumludur ve yürütme hakimiyetinin üst kademe organlarının kontrolü altındadır ve bu organlar karşısında sorumludur.

Yerel devlet idareleri, ilgili vilayet veya ilçe meclisi tarafından kendilerine verilen yetki açısından söz konusu meclislere karşı sorumlu ve bu meclislerin kontrolü altındadır.

Yerel devlet idareleri, yürütme hakimiyetinin üst düzey organları karşısında sorumludur ve bu organların kontrolü altındadır.

Yerel devlet idareleri başkanlarının Ukrayna Anayasası ve yasaları, Ukrayna'nın diğer yasama düzenlemelerine aykırı olan kararları, yasalar gereğince Ukrayna Cumhurbaşkanı veya üst düzeydeki yerel devlet idaresinin başkanı tarafından feshedilebilir.

Vilayet veya ilçe meclisi, ilgili yerel devlet idaresinin başkanına güvensizlik oyu verebilir ve Ukrayna Cumhurbaşkanı bunun üzerine karar alır ve gerekçeli yanıt verir.

İlgili meclisin üyelerinin üçte ikisi vilayet veya ilçe devlet idaresinin başkanı hakkında güvensizlik oyu verirse, Ukrayna Cumhurbaşkanı yerel devlet idaresinin başkanının istifasıyla ilgili karar alır.

Madde 119

Yerel devlet idareleri ilgili bölgelerde aşağıdaki hususları temin eder:

Ukrayna Anayasası ve yasalarının, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın düzenlemelerinin, Ukrayna Bakanlar Kurulunun ve yürütme hakimiyetinin diğer organlarının düzenlemelerinin uygulanması;

Kanunilik ve hukuk düzeni; yasaların ve vatandaşların özgürlüklerinin gözetilmesi,

Milli ve bölgesel sosyo-ekonomik ve kültürel gelişim programlarının, çevre koruma programlarının, ayrıca yerli halkların ve milli azınlıkların bir arada ikamet ettiği yerlerde, onların milli ve kültürel gelişim programlarının uygulanması;

İlgili vilayet ve ilçe bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması;

İlgili bütçelerin ve programların uygulanması hakkındaki rapor;

Yerel yönetim organları ile karşılıklı iş birliği;

Devlet tarafından verilen, ayrıca ilgili meclislerin delege ettiği diğer yetkilerin gerçekleştirilmesi.

Madde 120

Ukrayna Bakanlar Kurulunun üyeleri, yürütme hakimiyetinin merkezi ve yerel organlarındaki üst düzey yetkililer, kendi resmi faaliyetlerini çalışma saatleri dışındaki öğretim, bilimsel ve yaratıcı faaliyetler hariç, diğer çalışmalar ile birleştirme, kâr amacı güden işletmenin yönetim veya denetim kurumlarının üyesi olma hakkına sahip değildir.

Ukrayna Bakanlar Kurulunun, yürütme hakimiyetinin diğer merkezi ve yerel organlarının oluşumu, yetkileri ve işleyiş şekli Ukrayna Anayasası ve yasaları ile belirlenir.

Bölüm VII “Savcılık Bürosu” hariçtir

2 Haziran 2016 tarihli ve 1401-VIII sayılı Ukrayna Kanununa göre

Bölüm VIII

Yargı

Madde 124

Ukrayna'da yargılama, sadece mahkemeler tarafından yürütülür. Mahkemelerin işlevlerinin devredilmesine, ayrıca bu işlevlerin başka organlar tarafından üstlenilmesine izin verilmez.

Mahkemelerin yargı yetkisi, devlet dahilinde ortaya çıkan tüm hukuki ilişkileri kapsar.

Mahkemeler, yasanın öngördüğü davalarda diğer hususları da dikkate alır.

Zorunlu duruşma öncesi uyuşmazlıkların çözümü için prosedürler kanunda sağlanabilir.

Halk, halk müşavirleri ve jüri üyeleri aracılığıyla yargılamaya doğrudan katılır.

Ukrayna, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin, Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nde öngörüldüğü gibi yargı yetkisini tanıyabilir.

Madde 125

Ukrayna'daki yargı sistemi, bölge ve uzmanlık ilkelerine dayanmakta ve kanunla tanımlanmaktadır.

Mahkeme, Adalet Yüksek Kuruluna danışıldıktan sonra taslak Ukrayna Devlet Başkanı tarafından Ukrayna Verhovna Radası'na sunulacak olan yasa ile kurulur, yeniden düzenlenir ve feshedilir.

Yüksek Mahkeme, Ukrayna'da yargı sisteminin en yüksek mahkemesidir.

Yüksek ihtisas mahkemeleri yasaya uygun olarak çalışabilir.

İdare mahkemeleri, insan haklarını, özgürlüklerini ve çıkarlarını kamu hukuku alanındaki koruma işlevini yerine getirir.

Olağanüstü ve özel mahkemelerin oluşturulmasına izin verilmez.

Madde 126

Hâkimlerin bağımsızlığı ve dokunulmazlığı Ukrayna Anayasası ve yasaları ile güvence altına alınmıştır.

Hâkimlerin herhangi bir şekilde etki altına alınması yasaklanmıştır.

Yargıç, ciddi veya ağır bir suç işlerken yakalanan bir yargıcın derhal tutuklanması haricinde, Yüksek Mahkeme'nin rızası olmadan mahkeme tarafından verilmiş bir karar olmadan gözaltına alınmayacak veya tutuklanmayacaktır.

Hâkim, bir suç veya disiplin suçu işleyen durumlar dışında, kendisi tarafından verilen mahkeme kararından sorumlu tutulamaz.

Hâkimler göreve süresiz olarak tayin edilir.

Bir hâkimin görevden alınma gerekçeleri şunlardır:

- 1) Sağlık nedenlerinden dolayı yetkilerini kullanamaması;
- 2) Görev uyuşmazlığıyla ilgili taleplerin hâkim tarafından ihlali;
- 3) ciddi bir disiplin suçu, yargıcın statüsüne uymayan görevlerini açık veya kalıcı olarak dikkate almamak veya sistematik bir görev ihlali yapması;
- 4) İstifa dilekçesi vermesi veya görevinden uzaklaştırılması;

5) bir yargıcın görevi bulunduğu mahkemenin feshedilmesi veya yeniden düzenlenmesi durumunda bir mahkemeden diğerine çıkarılmayı reddetme;

6) Mülkiyet kaynağının yasallığını doğru gösterme yükümlülüğünün ihlali.

Bir hâkimin yetkileri aşağıdaki durumlarda sona erdirilir:

Hâkimin altmış beş yaşına ulaşması;

Ukrayna vatandaşlığının sona ermesi veya başka bir devletin vatandaşlığını devralması;

Kayıp olarak tanımlanması veya ölmüş olduğunun açıklanması ile kısmen veya tamamen yasal olarak yetersiz olduğunun tanınması;

Hâkimin ölümü;

Suç işlediği için kendisine verilen suçlu kararının yürürlüğe girmesi.

Devlet, hakimlerin ve ailelerinin kişisel güvenliğini sağlar.

Madde 127

Yargılama, profesyonel hakimler, yasalarla belirlenen durumlarda halk müşavirleri ve jüri üyeleri tarafından gerçekleştirilir.

Profesyonel hakimler siyasi partilere ve sendikalara üye olamaz, herhangi bir siyasi faaliyete katılamaz, temsilcilik görevini üstlenemez, bilimsel, öğretim ve yaratıcı faaliyet dışında herhangi bir diğer ücretli görevde bulunamaz.

Otuz yaşın altında olmayan ve altmış beş yaşından büyük olmayan, yüksek hukuk öğrenimi görmüş, hukuk ile ilgili konularda en az beş yıl çalışma deneyime sahip ve devlet diline vakıf olan Ukrayna vatandaşları hakimlik görevine önerilebilir.

Deneyim, yaş ve mesleki düzeyleri açısından belirli hâkim kategorileri için ek talepler yasalarla belirlenir.

Hakimlerin mesleki çıkarlarının korunması yasalar ile belirlenen şekilde gerçekleştirilir.

Madde 128

Hâkim, Adalet Yüksek Kurulunun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından kanunla öngörülen usule göre görevlendirilir.

Hâkim, kanunda öngörülen durumlar dışında rekabet esasına göre atanır.

Ukrayna Yüksek Mahkemesinin Başkanı, yasalarla belirlenen şekilde gizli oylamayla Ukrayna Yüksek Mahkemesinin Konseyi tarafından göreve seçilir ve görevden alınır.

Madde 129

Hakimler, yargılama işlemlerini sürdürürken bağımsızdırlar, sadece yasalara tabidirler ve hukukun üstünlüğünü esas alırlar.

Yargılama işlemlerinin temel ilkeleri aşağıdakilerdir:

1)Yargılama sürecine katılanların yasalar ve mahkeme önünde eşit olması;

- 2) Suçun ispatlanmasının sağlanması;
- 3) Tarafların çekişmesi ve delillerini mahkemeye sunma ve mahkeme önünde delillerin inandırıcılığını savunma serbestliği;
- 4) Mahkemede savcı tarafından devlet ithamının savunulması;
- 5) Sanığa savunma hakkının sağlanması;
- 6) Yargılama sürecinin halka açık olması ve teknik yollarla tümüyle kaydedilmesi;
- 7) Bir mahkeme tarafından davaya ilişkin makul süre değerlendirmesi;
- 8) Yasalar ile belirlenen durumlar haricinde, mahkeme kararının istinaf ve temyiz yoluyla şikâyet edebilirliğinin sağlanması;
- 9) Mahkeme kararlarının bağlayıcılığı.

Yasayla, ayrıca ayrı ayrı yargılama alanlarında faaliyet gösteren mahkemelerdeki yargılamanın diğer ilkeleri belirlenebilir.

Yargılama işlemleri tek hâkim, hakimler kurulu veya jüri mahkemesi tarafından yürütülür. Mahkemeye ve hâkime karşı saygısızlık eden şahıs hukuki sorumluluk altına alınır.

Madde 129¹

Bir mahkeme, kararı Ukrayna adına verir. Mahkeme kararı yasal olarak bağlayıcıdır ve uygulanacaktır.

Devlet, mahkeme kararının kanunla öngörülen usule göre uygulanmasını sağlar.

Mahkeme, mahkeme kararının uygulanmasını denetler.

Madde 130

Devlet, mahkemelerin işleyişi ve hakimlerin faaliyetleri için finansmanı ve gereken koşulları sağlar.

Mahkemelerin bakım harcamaları, Yüksek Adalet Konseyi'nin önerileri dikkate alınarak Ukrayna Devlet Bütçesinde ayrı olarak ödenmektedir.

Hakimlerin ücretleri, yargı yasası ile belirlenir.

Madde 130¹

Mahkemelerin içişleri, hakimlerin mesleki çıkarlarını koruyan ve mahkemelerin iç faaliyetlerine karar veren yasaya uygun olarak çalışır.

Madde 131

Ukrayna'da Yüksek Adalet Kurulu faaliyet gösterir ve yetkilerine aşağıdakilerden aittir:

- 1) Hakimlerin göreve atanması veya görevden alınmasına ilişkin önerilerin hazırlanması;
- 2) Hakimler ve savcılar tarafından bağdaşmazlığa ilişkin taleplerin ihlali konusunda kararların kabul edilmesi;

3)Ukrayna Yüksek Mahkemesinin hakimleri ve yüksek uzmanlık mahkemelerinin hakimleriyle ilgili disiplin kovuşturmasının yürütülmesi, istinaf mahkemeleri ve yerel mahkemelerin hakimlerinin, ayrıca savcılarını disiplin sorumluluğuna tabi tutulmalarına ilişkin şikayetlerinin incelenmesi.

4) bir yargıcın görevden alınmasına karar verir;

5) bir yargıcın tutuklanması veya gözaltında tutulması için izin verir;

6) bir hâkimin adaleti idare etme yetkisinin geçici olarak geri çekilmesine karar verir;

7) hakimlerin bağımsızlığını sağlamak için önlemler alır;

8) bir hâkimin devrine karar verir;

9) Ukrayna Anayasası ve yasaları ile tanımlanan diğer yetkileri kullanır.

Yüksek Adalet Konseyi yirmi bir üyeden oluşur: on tanesi hakimler veya emekli hakimler arasından Ukrayna Hakimler Kongresi tarafından seçilir; bunlardan ikisi Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından atanır, ikisi Ukrayna'nın Verhovna Radası' tarafından seçilir; bunlardan ikisi Ukrayna Avukatlar Kongresi tarafından seçilir; ikisi, Ukrayna Tüm Cumhuriyet Savcıları Konferansı tarafından seçilir; bunlardan ikisi Hukuk Okulları Temsilciler Kongresi ve Hukuk Akademik Kurumlar tarafından seçilir.

Yüksek Adalet Konseyi üyelerinin seçilmesi (atanması) prosedürü kanunla belirlenmiştir.

Ukrayna Yüksek Mahkemesi Başkanı, Yüksek Adalet Konseyine dahildir.

Seçilmiş (atanmış) Adalet Konseyi üyeleri için görev süresi dört yıldır. Aynı kişi, üst üste iki dönem Yüksek Adalet Konseyi üyesinin görevini üstlenemez.

Yüksek Adalet Konseyi üyesi, siyasi partilere, sendikalara, herhangi bir siyasi faaliyette yer alamaz, temsilci görevi üstlenemez, başka bir ücretli görevi üstlenemez (Yüksek Mahkeme Başkanının ofisi hariç), akademik, öğretim veya yaratıcı faaliyetler dışında diğer ücretli işlerde yer alamaz.

Yüksek Adalet Konseyi Üyesi, yasal bir profesyonel olacak ve siyasi tarafsızlık şartını yerine getirecektir.

Yasada, Yüksek Adalet Konseyi üyesi için ek şartlar sağlanabilir.

Yüksek Adalet Konseyi yetkilileri, çoğunluğu hâkim olan üyelerinden on beşinden az olmamak üzere seçilir (atanır).

Yargı sisteminde, yasalara göre, Hakimlerin ve savcılarının seçimlerini, mesleki eğitimlerini, değerlendirmelerini, disiplin sorumluluğu davalarını göz önünde bulunduran, mahkemelere mali ve örgütsel destek sağlayan kurum ve kuruluşlar vardır.

Madde 131¹

Ukrayna'da Cumhuriyet Savcılığı'nın görevleri aşağıdakilerdir;

Mahkemede savcılık görevini sürdürmek;

Duruşma öncesi soruşturma sırasında örgütsel ve usuli liderlik, Ceza muhakemesinde diğer hususların kanuna göre karara bağlanması, Gizli görevlerin denetlenmesi, Kanun uygulayıcı kurumların diğer soruşturma ve araştırma faaliyetlerinin denetlenmesi;

Devlet çıkarlarının mahkemede istisnai hallerde ve kanunla öngörülen usule uygun olarak temsil edilmesi.

Cumhuriyet savcılığının örgütlenmesi ve işleyişi kanunla belirlenir.

Ukrayna Cumhuriyet Başsavcılığı, Ukrayna Devlet Başkanlığı tarafından Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın rızası ile göreve atanan ve görevden alınan Başsavcı tarafından yönetilmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılığının görev süresi altı yıldır. Aynı kişi, ardışık iki dönem için Cumhuriyet Başsavcılığı görevini yapamaz.

Cumhuriyet Başsavcısı, yalnızca bu Anayasa ve kanunla öngörülen davalarla ve gerekçelerle görevinden erken çıkarılır.

Madde 131²

Ukrayna'da, barolar profesyonel yasal yardım sağlamak için faaliyet göstermektedir.

Baroların bağımsızlığı garanti edilir.

Organizasyonun temelleri, Ukrayna'da baroların ve avukatların faaliyetlerinin örgütlenmesi ve işleyişinin temelleri kanunla belirlenmiştir.

Bir avukat, mahkemede sadece bir kişiyi temsil eder ve mahkeme önünde bir kişiyi davaya karşı savunur.

Mahkemede iş uyuşmazlıklarında temsil edilme istisnaları, sosyal hakların korunma anlaşmazlıkları, seçimler ve referandumlarla ilgili anlaşmazlıklar ya da önemsiz anlaşmazlıklarda ve reşit olmayan kişilerin mahkeme önünde temsili, mahkeme tarafından yasal olarak yetersiz ya da kısmen yasal olarak yetersiz olarak ilan edilmiş kişilerin istisnaları kanunla belirlenir.

IX. KISIM

UKRAYNA'NIN ÜLKE YAPISI

Madde 132

Ukrayna'nın ülke yapısı ülke topraklarının birliği ve bölünmezliği, devlet yetkilerinin kullanılmasında merkezileştirme ve sorumluluğun dağıtılmasının uzlaştırılması, bölgelerin kendi tarihi, ekonomik, ekolojik, coğrafi ve demografik özellikleri, etnik ve kültürel geleneklerini dikkate alarak onların sosyo-ekonomik gelişmelerinin dengeliliği ilkelerine dayanır.

Madde 133

Ukrayna'nın idari yapısı Kırım Özerk Cumhuriyeti, vilayetler, ilçeler, şehirler, şehir ilçeleri, kasaba ve köylerden oluşur.

Ukrayna, Kırım Özerk Cumhuriyeti, Vinnitska, Volınska, Dnipropetrovska, Donetska, Jitomırska, Zakarpatska, Zaporozka, Ivano-Frankivska, Kiyivska, Kirovohradska, Luhanska, Lvivska, Mikolayıvska, Odeska, Poltavska, Rivnenska, Sumska, Ternopilska, Harkivska, Hersonska, Hmelınska, Çerkaska, Çernivetska, Çernihivska vilayetleri, Kiyiv ve Sevastopol şehirlerinden oluşur.

Kiyiv ve Sevastopol şehirleri, Ukrayna yasaları ile belirlenen özel statüye sahiptir.

X. KISIM

KIRIM ÖZERK CUMHURİYETİ

Madde 134

Kırım Özerk Cumhuriyeti, Ukrayna'nın ayrılmaz bir parçasıdır ve Ukrayna Anayasası'yla belirlenen sınırlar dahilinde, kendi yetkisine giren konularda karar verir.

Madde 135

Kırım Özerk Cumhuriyeti, Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası tarafından kabul edilen ve üye tam sayısının yarısından az olmamak kaydıyla Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından onaylanan Kırım Özerk Cumhuriyeti Anayasasına sahiptir.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası normatif hukuk düzenlemeleri ve Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun kararları, Ukrayna Anayasası ve yasalarına aykırı olamaz ve Ukrayna Anayasası ve yasaları, Ukrayna Cumhurbaşkanı ve Ukrayna Bakanlar Kurulunun düzenlemelerine ve bunların yerine getirilmesi amacıyla kabul edilir.

Madde 136

Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin temsil organı, milletvekillerinin gizli, eşit, doğrudan oylar temelinde seçildiği Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası'dır. Milletvekillerinin düzenli seçimlerle seçildiği Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası'nın yetki süresi beş yıldır. Verhovna Rada'nın yetkisinin Kırım Özerk Cumhuriyeti'nden alınması, milletvekillerinin yetkililerinin sona ermesiyle sonuçlanır.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasının yönetimini, beşinci yılın sonunda ekim ayının son pazar günü Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin Verhovna Radası'nda yapılacak seçimlerle belirlenir.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası, yetki sınırları dahilinde Özerk Kırım Cumhuriyeti'nde yürütülmesi zorunlu olan teklifleri ve kararları uygular.

Kırım Özerk Cumhuriyetinin Hükümeti, Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kuruludur.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın rızası ile Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası tarafından göreve atanır ve görevden alınır.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasının ve Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun yetkileri, oluşum şekli ve işleyişi Ukrayna Anayasası ve Ukrayna yasaları, Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasının kendi yetkisine dahil edilen normatif hukuk düzenlemeleriyle belirlenir.

Kırım Özerk Cumhuriyetinde, yargı işlemleri Ukrayna'nın tek mahkeme sistemine ait mahkemeler tarafından yürütülür.

Madde 137

Kırım Özerk Cumhuriyeti aşağıdaki konularda normatif düzenlemeler yapar:

- 1) Tarım ve ormancılık;
- 2) Sulama ve madencilik;
- 3) Kamu işleri, el sanatları ve zanaat; hayır işleri;
- 4) Şehir inşaatı ve konut işletmeciliği;
- 5) Turizm, otelcilik, fuarlar;
- 5) Müzeler, kütüphaneler, tiyatrolar, diğer kültürel kuruluşlar, tarihi- kültürel korular;
- 7) Toplu taşımacılık, yollar, su boruları;
- 8) Avcılık ve balıkçılık;
- 9) Sıhhi hizmetler ve hastane hizmetleri.

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasının normatif hukuk düzenlemelerinin Ukrayna Anayasası'na ve Ukrayna yasalarına uymaması gerekçesiyle, Ukrayna Cumhurbaşkanı, Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radasının bu düzenlemelerini onların Anayasaya uygunlukları konusunda Ukrayna Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunabilir.

Madde 138

Kırım Özerk Cumhuriyetinin yetkilerine aşağıdakiler aittir:

- 1) Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası milletvekilleri seçilmelerini belirleme, Kırım Özerk Cumhuriyeti seçim komisyonunun terkiğini onaylamak;
- 2) Yerel referandumları organize etmek ve düzenlemek;
- 3) Kırım Özerk Cumhuriyetine ait olan malvarlığını yönetmek;
- 4) Ukrayna'nın ortak vergi ve bütçe politikası temelinde Kırım Özerk Cumhuriyetinin bütçesini hazırlamak, onaylamak ve uygulamak;
- 5) Sosyo-ekonomik ve kültürel gelişim, doğanın rasyonel kullanımı ve çevrenin milli programlara uygun olarak korunması için Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin programlarını hazırlamak, onaylamak ve gerçekleştirmek;
- 6) Belirli yerleri dinlenme yerleri olarak kabul etmek; dinlenme yerlerinin sıhhi muhafazası için bölgeler oluşturmak;
- 7) Vatandaşların hak ve özgürlüklerinin, milli barışın sağlanmasına katılım, hukuk düzeninin ve kamu güvenliğinin korunmasına yardımcı olma;
- 8) Kırım Özerk Cumhuriyetindeki devlet dili ve milli dillerinin ve kültürlerin işleyişini ve gelişmesini sağlamak; tarihi anıtları korumak ve kullanmak;

9)Sürülmüş halkların dönüşü için devlet programlarının hazırlanması ve gerçekleştirilmesine katılmak;

10)Kırım Özerk Cumhuriyetinde veya ayrı ayrı bölgelerinde olağanüstü hâl uygulanması ve olağanüstü ekolojik durum bölgelerinin belirlenmesi teşebbüsünde bulunmak.

Kırım Özerk Cumhuriyetine Ukrayna yasaları ile başka yetkiler de verilebilir.

Madde 139

Kırım Özerk Cumhuriyetinde, statüsü Ukrayna yasalarıyla belirlenen Ukrayna Cumhurbaşkanı Temsilciliği bulunur.

XI. KISIM

YEREL YÖNETİMLER

Madde 140

Yerel yönetim; köy sakinlerinin veya birkaç köyün, kasaba ve şehrin sakinlerinin bir gromada şeklindeki gönüllü birliğinin, yerel öneme sahip konuları Ukrayna Anayasası ve yasaları çerçevesinde bağımsız olarak halletme hakkıdır.

Kıyiv ve Sevastopol şehirlerinde yerel yönetim hakkının kullanılmasının özellikleri Ukrayna'nın özel yasalarıyla belirlenir.

Yerel yönetim gromada tarafından yasayla belirlenmiş şekilde gerek doğrudan gerekse de yerel yönetim organları: köy, kasaba, şehir meclisleri ve onların yürütme organları aracılığıyla gerçekleştirilir.

Köy, kasaba ve şehirlerin gromadalarının genel çıkarlarını temsil eden yerel yönetim organları ilçe ve vilayet meclisleridir.

İlçe ve şehirlerin yönetiminin teşkili konuları şehir meclislerinin yetkilerine aittir.

Köy, kasaba ve şehir meclisleri, sakinleri inisiyatifi üzerine ev, sokak, blok ve diğer halk özerk örgütlenme organlarının oluşturulmasına ve kendi yetkilerinin, mali kaynaklarının ve mallarının bir kısmının bunlara devredilmesine izin verebilir.

Madde 141

Köy, kasaba ve şehir meclisleri, beş yıllık bir süre için genel, eşit ve doğrudan seçime dayanan gizli oylamayla köy, kasaba ve şehir sakinleri tarafından seçilen vekillerden oluşur. Vekilleri düzenli olarak seçilen köy, kasaba, şehir, ilçe ve il meclisinin süresi beş yıldır. Köy, kasaba, şehir, ilçe ve bölge konseylerinin yetki süresinin askıya alınması, konsey vekillerinin yetkisinin askıya alınması sonucunu doğurmaktadır.

Gromadalar, genel, eşit ve doğrudan seçim hakkına dayanan gizli oylamayla dört yıllık bir süre için meclis organını yöneten ve onun oturumlarında başkanlık yapan ilgili köy, kasaba ve şehir başkanlarını seçer. Düzenli seçimlerle seçilen köy başkanı, kasaba, şehir, ilçe ve bölge konseyinin yetki süresi beş yıldır.

Düzenli seçimlerle seçilen köy, kasaba, şehir, ilçe ve bölge konseyleri ile köy, kasaba, şehir başkanlarının düzenli seçimleri, ilgili Konseyin veya ilgili başkanın yetkisinin beşinci yılı olan Ekim ayının son pazar günü yapılır.

Bir konseyin başkanlarının, vekillerinin ve yürütme organlarının durumu ve yetkileri, kuruluş prosedürleri, yeniden düzenleme ve tasfiye işlemleri kanunla belirlenir.

Bir bölge konseyi başkanı ve bir oblast konseyi başkanı, ilgili konsey tarafından seçilir ve konseyin yürütme kadrosuna önderlik eder.

Madde 142

Yerel yönetimlerin maddi ve mali dayanakları, köy, kasaba, şehir, ilçe ve şehir ilçelerin gromadalarının mülkiyetinde bulunan taşınır ve taşınmaz emlak, yerel bütçe gelirleri, diğer parasal kaynaklar, toprak ve doğal kaynaklar, ayrıca onların ilçe ve vilayet meclislerinin yönetiminde bulunan ortak mülkiyet konularıdır.

Köy, kasaba ve şehirlerin gromadaları anlaşarak, ortak projelerin gerçekleştirilmesi veya belediye işletmeleri, kurum ve kuruluşlarının ortak finansmanı için belediye mülkiyetini, ayrıca bütçe kaynaklarını birleştirebilir, bunun için gereken organ ve birimleri oluşturabilirler.

Devlet, yerel yönetimlerin gelirlerinin oluşturulmasına katkıda bulunur, yerel yönetimleri mali yönden destekler. Devlet hakimiyet organlarının kararlarını yerine getirilmesi sırasında yerel yönetim organlarının yaptığı harcamalar devlet tarafından tazmin edilir.

Madde 143

Köy, kasaba ve şehir gromadaları doğrudan veya oluşturdukları yerel yönetim organları aracılığıyla belediye mülkiyetinde olan mülkü yönetir; sosyal-ekonomik ve kültürel gelişme programlarını onaylar ve onların yerine getirilmesini denetler; ilgili idari-arazi birimlerin bütçelerini onaylar ve onların uygulanmasını denetler; yasalara uygun olarak yerel vergi ve resimleri belirler; yerel referandumların yapılması ve sonuçlarının gerçekleştirilmesini sağlar; belediye işletmeleri, kurumları ve kuruluşlarını oluşturur, yeniden düzenler ve tasfiye eder, ayrıca onların faaliyeti üzerinde denetimi gerçekleştirir; yasayla onların yetkilerine ait diğer yerel önemli konuları çözümler.

Vilayet ve ilçe meclisleri ilgili vilayet ve ilçelerin sosyal-ekonomik ve kültürel gelişme programlarını onaylar ve onların yerine getirilmesini denetler; gromadalar arasında uygun bir biçimde bölüştürülmesi veya anlaşma yoluyla yerel bütçelerden ayrılacak kaynaklar hesabına ortak sosyal-kültürel programların gerçekleştirilmesinde ortak projelerin yerine getirilmesi için devlet bütçesinden aktarılan kaynaklar hesabına oluşturulan ilçe ve vilayet bütçelerini onaylar, onların yerine getirilmesini denetler; Yasayla kendi yetkilerine ait edilen diğer konuları çözümler.

Yerel yönetim organlarına yasayla yürütme organlarının ayrı ayrı yetkileri verilebilir. Devlet bu yetkilerin gerçekleştirilmesini tam olarak Ukrayna'nın devlet bütçesinin kaynakları hesabına veya yasayla belirlenmiş şekilde bazı genel bütçe vergilerinin yerel bütçeye verilmesi yoluyla finanse eder, yerel yönetim organlarına gereken devlet mülkiyetini verir.

Yerel yönetim organları yürütme organlarına ait yetkilerin kendileri tarafından kullanılmaları zamanı ilgili yürütme organı tarafından kontrol edilir.

Madde 144

Yerel yönetim organları yasayla belirlenen yetkileri çerçevesinde ilgili bölgede bağlayıcı güce sahip kararlar alır.

Yerel yönetim organları kararları Ukrayna Anayasası veya yasalarına aykırı olduğu gerekçesiyle, yasayla belirlenen şekilde, aynı anda mahkemeye başvurularak durdurulur.

Madde 145

Yerel yönetim hakları yargı yoluyla korunur.

Madde 146

Yerel yönetimlerin teşkilinin diğer konuları, yerel yönetim organlarının oluşumu, faaliyeti ve sorumluluğu yasayla belirlenir.

XII. KISIM

UKRAYNA ANAYASA MAHKEMESİ

Madde 147

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, Ukrayna yasalarının Ukrayna Anayasası'na uygunluğuna karar verir ve bu Anayasanın öngördüğü durumlarda, diğer yasaların yerine getirilmesinde Ukrayna Anayasası'nın resmi yorumunu yapar ve bu Anayasaya uygun olarak diğer yetkileri kullanır.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, hukukun üstünlüğü, bağımsızlık, tarafsızlık, şeffaflık, karar verilebilirlik ve kararlarının ve görüşlerinin bağlayıcı niteliği ilkelerine dayanarak hareket eder.

Madde 148

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, 18 Ukrayna Anayasa Mahkemesi üyesinden-hakiminden oluşur.

Ukrayna Cumhurbaşkanı, Ukrayna'nın Verhovna Radası ve Ukrayna Hakimler Kurultayı Anayasa Mahkemesinin altışar üyesini atar.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi yargıçlık makamına aday seçimi, yasada öngörülen usule göre rekabetçi bir şekilde yapılır.

Atama gününe kadar 40 yaşına ulaşmış, yüksek hukuk eğitimine ve kendi alanında en az 15 yıllık deneyime sahip, son on yıl Ukrayna'da ikamet eden ve devlet diline vakıf Ukrayna vatandaşları Ukrayna Anayasa Mahkemesinin hakimleri olabilir.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hâkimi, siyasi partilere, sendikalara, herhangi bir siyasi faaliyette yer alamaz, temsilci görevine sahip olamaz, diğer herhangi bir ücretli pozisyonda işler yapabilir, bilimsel, öğretmenlik veya yaratıcı çalışmalar dışında başka ücretli işler yapabilir.

Ukrayna Anayasa Mahkemesinin hakimleri tekrar seçilmek hakkı tanınmaksızın dokuz yıl süre için atanır.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hâkimi, mahkemenin özel oturumunda yemin etme tarihi itibarıyla göreve başlar.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi Başkanı, Ukrayna Anayasa Mahkemesinin tüm üyelerinin katıldığı özel oturumda Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakimleri arasından gizli oylama yoluyla üç yıl süreyle bir defa için seçilir.

Madde 148 ¹. Devlet, Ukrayna Anayasa Mahkemesi'nin faaliyetleri için finansman ve uygun koşullar sağlar. Ukrayna Devlet Bütçesi, Başkanının önerilerini dikkate alarak Mahkeme'nin faaliyet giderlerini ayrı ayrı belirler.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin ücreti, Ukrayna Anayasa Mahkemesi Kanunu ile belirlenir.

Madde 149

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin bağımsızlığı ve dokunulmazlığı Ukrayna Anayasası ve yasaları ile güvence altına alınmıştır.

Ukrayna Anayasa Mahkemesinin hâkimi üzerinde herhangi bir etkide bulunmak yasaktır.

Ciddi veya ağır suç işlerken veya hemen sonrasında yakalanan bir hâkimin tutuklanması dışında, Ukrayna Anayasa Mahkemesinin kararı olmadan veya mahkeme kararı tarafından suçluluk kararı verilene kadar, Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakimi gözaltına alınamaz, alıkonulamaz veya tutuklanamaz.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hâkimi, bir cinayet suçu veya disiplin suçu işlenen durumlar dışında, Mahkeme kararları veya görüşleri hakkında oy kullanmaktan\ karar vermektan yasal olarak sorumlu tutulamaz.

Devlet, Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin ve ailesinin kişisel güvenliğini sağlar.

Madde 149¹

Aşağıdaki durumlarda, Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin yetkisi sona erer:

- 1) Görev süresinin sona ermesi;
- 2) Yetmiş yaşında olunması;
- 3) Ukrayna vatandaşlığının sona ermesi veya kendisi tarafından başka bir devletin vatandaşlığını alınması;
- 4) Bir mahkeme tarafında kayıp olduğu ya da öldüğünün bildirilmesine karar verilmesi durumunda, ya da yasal olarak yetersiz ya da kısmen yasal olarak uygun bulunmadığının tanınması konusundaki kararının etkisiyle;
- 5) Suç işlediği gerekçesiyle suçlu olduğuna karar verilmesi durumunda;
- 6) Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin ölümü.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin görevden alınmasının gerekçeleri şunlardır:

- 1) Sağlık nedenleriyle görevlerini yerine getirememesi;
- 2) Anlaşmazlıklarla ilgili gerekliliklerin kendisi tarafından ihlal edilmesi;
- 3) Komisyon tarafından ciddi bir disiplin suçu, görevini aşikâr ve sürekli olarak dikkate almamak, Mahkeme hakiminin statüsüne uygun olmayan veya görevi ile uyumsuz olduğu kanıtlanan eylemlerde bulunmak;
- 4) Hâkim tarafından, istifa dilekçesinin verilmesi veya kendi isteği üzerine görevinden alınması;

Ukrayna Anayasa Mahkemesi tarafından, hakiminin görevinden alınmasına anayasal nitelikler çerçevesinde üçte ikisinden az olmamak kaydıyla karar verilir.

Madde 150

Ukrayna Anayasa Mahkemesi yetkilerine aşağıdakiler aittir:

1) Ukrayna Anayasası'na (anayasallık) uygunluğuna karar vermek:

Ukrayna Verkhovna Radası'nın yasaları ve diğer yasal düzenlemeleri;

Ukrayna Devlet Başkanının eylemleri;

Ukrayna Bakanlar Kurulu'nun eylemleri;

Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Rada'nın yasal düzenlemeleri.

2) Ukrayna Anayasası'nın resmi yorumu;

3) Ukrayna Anayasası tarafından belirlenen diğer yetkileri kullanmak.

Bu maddenin birinci fıkrasının 1, 2 nci bentleri altındaki konular, aşağıdaki anayasa dilekçelerine göre değerlendirilir: Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın, en az kırk beş Ukrayna milletvekilinin, Ukrayna Yüksek Mahkemesinin, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın İnsan Hakları Yetkilisinin, Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası'nın başvurusu üzerine görüşülür.

Madde 151

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, Ukrayna Cumhurbaşkanı veya kırk beş kişilik Milletvekillerinin veya Ukrayna Bakanlar Kurulu'nun talebi üzerine, Ukrayna'nın yürürlükteki uluslararası antlaşmalarının veya bağlayıcılığı konusunda Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın rıza göstermesi gereken uluslararası antlaşmalarını Ukrayna Anayasası'na uygunluğu konusunda görüş bildirir.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, Ukrayna Devlet Başkanının ya da kırk beş kişiden az olmamak kaydıyla Ukrayna Milletvekillerinin önerisi üzerine, Ukrayna'da referandum yaparak halkın inisiyatifıyla konması önerisi için Ukrayna Anayasası'na (anayasaya uygunluk) uygun olduğuna dair görüş bildirir.

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, Ukrayna Yüksek Mahkemesinin başvurusu üzerine, Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın *impeachment* yoluyla görevden alınmasına ilişkin konunun incelenmesi ve görüşülmesi zamanı anayasal prosedüre uyulması konusunda görüş bildirir.

Madde 151¹

Ukrayna Anayasa Mahkemesi, Ukrayna yasalarının Ukrayna Anayasası'na uygunluğu hakkında karar verir. Diğer tüm iç hukuk yollarının tüketilmesi durumunda anayasa şikâyeti yapılabilir.

Madde 151²

Ukrayna Anayasa Mahkemesi tarafından kabul edilen karar ve görüşler bağlayıcı olup nihai ve itiraz edilemez.

Madde 152

Ukrayna Anayasa Mahkemesinin kararıyla, yasalar ve diğer hukuk düzenlemeleri Ukrayna Anayasası'na uygun olmadığında yahut onların görüşülmesi, kabulü ve yürürlüğe girmesi konusunda Ukrayna Anayasası'nda öngörölmüş prosedür ihlal edildiğinde, tümüyle veya ayrı ayrı hükümleri hakkında Anayasaya aykırı olduğunu tanımlar.

Anayasaya aykırı olarak tanınan yasalar, diğer hukuk düzenlemeleri veya onların ayrı ayrı hükümleri, Anayasaya aykırı oldukları konusunda Ukrayna Anayasa Mahkemesinin ilgili kararı verildiği günden itibaren yürürlükten kalkar.

Anayasaya aykırı olarak tanımlanmış düzenlemeler ve faaliyetler sonucu özel ve tüzel kişilerin uğradıkları maddi ve manevi zarar yasayla belirlenmiş şekilde devlet tarafından tazmin edilir.

Madde 153

Ukrayna Anayasa Mahkemesinin teşkilat ve işleyişi, Mahkeme hakimlerinin statüsü, Mahkemeye başvurma gerekçesi ve başvuru prosedürü, davaya ilişkin usul ve Mahkemenin kararlarının uygulanması, Ukrayna Anayasası ve kanunları ile belirlenmektedir.

XIII. KISIM

UKRAYNA ANAYASASI'NA DEĞİŞİKLİKLER YAPILMASI

Madde 154

Ukrayna Anayasasına değişiklikler yapılması konusundaki yasa tasarısı, Ukrayna Cumhurbaşkanı veya Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte birinin oyu ile Ukrayna milletvekilleri tarafından Ukrayna'nın Verhovna Radası'na önerilebilir.

Madde 155

Ukrayna Anayasasının I.Kısım ("Genel Hükümler"), III. Kısım ("Seçimler. Referandum") ve XIII. Kısımlar ("Ukrayna Anayasasına Değişiklikler Yapılması") dışında Anayasaya değişiklikler yapılması konusundaki Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının çoğunluğu tarafından önceden onaylanmış yasa tasarısı, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın izleyen olağan dönem toplantısında Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte ikisi tarafından kabul edilirse onaylanacaktır.

Madde 156

I.Kısım ("Genel Hükümler"), III. Kısım ("Seçimler. Referandum") ve XIII. Kısımda ("Ukrayna Anayasası'na Değişiklikler Yapılması") değişiklikler yapılması konusundaki yasa tasarısı Ukrayna Cumhurbaşkanı veya Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte ikisi tarafından Ukrayna'nın Verhovna Radası'na önerilir ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın üye tam sayısının en az üçte ikisi tarafından kabul edilirse, Ukrayna Cumhurbaşkanıca belirlenen Tüm-Ukrayna referandumunda onaylanır.

Bu Anayasanın I., III. ve XIII. kısımlarında aynı konular üzere değişiklikler yapılmasına ilişkin yasa tasarısı tekraren Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın yeni toplantısında olabilir.

Madde 157

Eğer yapılacak değişiklik insan ve vatandaş hak ve özgürlüklerinin ortadan kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını öngörürse veya Ukrayna'nın bağımsızlığının yahut toprak bütünlüğünün ortadan kaldırılmasına yönelikse, Ukrayna Anayasası değiştirilemez.

Ukrayna Anayasası sıkıyönetim veya olağanüstü halde değiştirilemez.

Madde 158

Ukrayna Anayasası'na değişiklikler yapılması konusundaki yasa tasarısı, Ukrayna'nın Verhovna Radası'nda görüşülerek kabul edilmemişse, bu yasa tasarısına ilişkin kararın verildiği günden en az bir yıl geçtikten sonra Ukrayna'nın Verhovna Radası'na yeniden önerilebilir.

Ukrayna'nın Verhovna Radası kendi yetkileri süresince Ukrayna Anayasası'nın aynı hükmünü iki kez değiştiremez.

Madde 159

Ukrayna Anayasası'na değişiklikler yapılması konusundaki yasa tasarısı, yasa tasarısının bu Anayasanın 157. ve 158. maddelerindeki taleplere uygun geldiğine dair Ukrayna Anayasa Mahkemesinin görüşü olduğunda Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından görüşülür.

XIV. KISIM

NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 160

Ukrayna Anayasası kabul edildiği günden yürürlüğe girer.

Madde 161

Ukrayna Anayasası'nın kabul edildiği gün- Ukrayna Anayasası günü -devlet bayramıdır.

XV. KISIM

GEÇİCİ HÜKÜMLER

1. Bu Anayasanın yürürlüğe girmesine kadar kabul edilmiş yasalar ve diğer normatif düzenlemeler Ukrayna Anayasası'na aykırı olmayan kısımlarıyla yürürlüktedir.

2. Ukrayna'nın Verhovna Radası Ukrayna Anayasası'nın kabulünden sonra yetkilerini bu Anayasanın öngördüğü şekilde kullanır.

Ukrayna'nın Verhovna Radası olağan seçimleri Mart 1998 yılında yapılacaktır.

3. Ukrayna Cumhurbaşkanı olağan seçimleri 1999 yılında Ekim ayının son pazar günü yapılacaktır.

4. Ukrayna Cumhurbaşkanı, Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içinde yasalarla düzenlenmeyen ekonomik konularda, aynı anda ilgili yasa tasarısını, Anayasanın 93. maddesinde öngörülen şekilde Ukrayna'nın Verhovna Radası'na sunmakla, Ukrayna Başbakanın imzasıyla Ukrayna Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmış kararnameler çıkarmak hakkına sahiptir.

Yasa tasarısının önerildiğinden sonraki otuz gün içinde (dönem toplantıları arası zaman hariç) Ukrayna'nın Verhovna Radası yasayı kabul etmezse veya üye tam sayısının çoğunluğuyla

yasayı geri çevirirse, Ukrayna Cumhurbaşkanının böyle bir kararnamesi yürürlüğe girer ve Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın bu konudaki yasanın yürürlüğe girmesine kadar uygulanır.

5. Ukrayna Bakanlar Kurulu bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonraki üç ay içinde bu Anayasaya uygun olarak oluşturulur.

6. Ukrayna Anayasa Mahkemesi bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonraki üç ay içinde bu Anayasaya uygun olarak oluşturulur. Ukrayna Anayasa Mahkemesinin oluşturulmasına dek, yasaların yorumu Ukrayna'nın Verhovna Radası tarafından yapılır.

7. Yerel devlet idaresi başkanları bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonra bu Anayasanın 118. maddesine uygun şekilde yerel devlet idaresi başkanları statüsünü kazanır, ilgili meclislerin başkanları seçildikten sonra ise yetkilerini bu meclislerin başkanlarına iade ederler.

8. Köy, kasaba, şehir meclisleri ve bu meclislerin başkanları, bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonra onlara tanınan yetkileri Mart 1998 yılında seçilecek yeni meclislerin seçimine kadar sürdürür.

Bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden önce seçilmiş ilçe ve vilayet meclisleri kendilerine tanınan yetkileri, Ukrayna Anayasasına uygun olarak yeni meclislerin oluşturulmasına kadar sürdürür.

Şehirdeki ilçe meclisleri ve onların başkanları Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonra kendi yetkilerini yasaya uygun olarak yürütür.

9. Savcılık, yasalara uyulması üzerinde devlet denetimini gerçekleştiren devlet organlarının kurulmasına kadar ve mahkeme öncesi soruşturma sisteminin oluşturulması ve onun işlevlerini düzenleyen yasaların yürürlüğe girmesine kadar yasalara uyulması ve yasaların uygulanması üzerindeki denetim işlevini ve soruşturma işlevini yürürlükteki yasalara uygun olarak gerçekleştirmeye devam eder.

10. Kiyiv ve Sevastopol şehirlerinde yürütme hakimiyetinin gerçekleştirilmesi özelliklerini belirleyen yasaların kabulüne kadar bu şehirlerdeki yürütme hakimiyetini bu Anayasanın 118. maddesine göre ilgili devlet idaresi gerçekleştirir.

11. Bu Anayasanın 99. maddesinin birinci fıkrası milli para biriminin, Grivna'nın dolaşıma girmesinden sonra yürürlüğe girer.

12. Ukrayna Yüksek Mahkemesi ve Ukrayna Yüksek Tahkim Mahkemesi, bu Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca Ukrayna'da genel yargı mahkemeleri sisteminin oluşturulmasına kadar beş yıldan fazla olmamak üzere, yetkilerini Ukrayna'nın yürürlükteki mevzuatına göre kullanır .

Bu Anayasasının yürürlüğe girdiği güne dek, Ukrayna'daki bütün mahkemelerin seçilmiş veya atanmış hakimleri kendi yetkilerini yürürlükteki mevzuata uygun olarak seçtikleri veya atandıkları sürenin sonuna kadar kullanmaya devam ederler.

Bu Anayasanın yürürlüğe girdiği gün yetkileri sona eren hakimler kendi yetkilerini bir yıl süresinde kullanmayı devam ederler.

13. Bu Anayasanın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içinde suç işlenmesinde şüphe edilen şahısların hapsi, göz altında bulundurulması ve tutuklanması usulü, ayrıca şahsın konutunda veya diğer mülkiyetinde keşif ve arama yapılması usulü olduğu gibi saklanır.

14. *Belirtilmemiş.

15. *30 Eylül 2010 tarihli Ukrayna Anayasa Mahkemesi Kararı üzerine, Ukrayna Anayasası hükümlerinin 28 Haziran 1996 tarihli ifadesinde yapılan değişikliklerin ardından Ukrayna'nın Verhovna Radası'nın düzenli seçimleri No. 20-rp / 2010'da Ukrayna Anayasası'nda gerçekleştirilen değişiklik usulüne uyulması durumunda, 2012 Ekim ayının son pazar günü gerçekleştirilmiştir.

16. *30 Eylül 2010 tarihli Ukrayna Anayasa Mahkemesi Kararı üzerine, 28 Haziran 1996 tarihli ifadesinde Ukrayna Anayasası hükümlerinin restorasyonundan sonra Ukrayna Cumhurbaşkanı'nın düzenli seçimleri No. 20-rp / 2010'da Ukrayna Anayasası'na getirilen değişiklik usulüne uyulma durumunda 2015 Mart ayının son pazar günü gerçekleştirilmiştir.

16¹ Ukrayna Hukukunun yürürlüğe girmesi üzerine "Ukrayna Anayasası'nda Değişikliklerin Tanıtılması Hakkında (adaletle ilgili olarak)":

1. Yüksek Adalet Konseyi'nin kurulmasında yetkisi Yüksek Adalet Konseyi tarafından kullanılmaktadır. Yüksek Adalet Konseyi, Yüksek Adalet Konseyi'nin yeniden organize edilmesi ile kurulmuştur. Yüksek adalet konseyi üyelerinin seçiminden (atanmasından) önce, görev süreleri boyunca Yüksek Adalet Konseyi üyelerinden oluşur, ancak 30 Nisan 2019 tarihinden uzun sürmez. Yüksek Adalet Konseyi üyelerinin seçimi (atama) 30 Nisan 2019'dan geç olmamak üzere yapıldı;

2. Beş yıllık bir süre için atanan hakimlerin yetkileri, atandıkları sürenin sona ermesi ile biter. Bu tür hakimler, yasada öngörülen usule göre hakimlik görevine atanabilir;

3. Sınırsız süreli olarak seçilen hakimler, Ukrayna Anayasası'nda belirtilen gerekçelerle görevden alınmasına veya görevlerinin sona ermesine kadar yetkilerini kullanır;

4. Beş yıllık dönem için göreve atanan veya sınırsız bir süre için seçilen bir hâkimin görevde bulunması, "Ukrayna Anayasası'na Değişikliklerin Uygulanması Hakkında (Adalet İçin)", kanunla öngörülen prosedüre göre değerlendirilmelidir. Yetki, mesleki etik veya dürüstlük ölçütlerine dayanarak, hâkimin bu değerlendirmeleri reddetmesine bağlı olarak hâkimin göreve uygun olmama durumu, hâkimin görevden alınmasının temelini oluşturur. Değerlendirmeler sonrası bir hâkimin görevden alınmasına ilişkin karara itirazı için usul ve münhasır gerekçeler yasa ile belirlenir;

5. Ukrayna Hukukuna göre "Ukrayna Anayasası'nda Değişikliklerin uygulanması (adalet için)" kanunla öngörülen usule göre. Yürürlüğe giren belirli bir mahkemenin yeniden düzenlenmesi veya feshedilmesi durumunda, ilgili hakimler emekli olma hakkına veya yeni bir pozisyon için başvuru yapma hakkına sahiptir. Bir yargıcın başka bir mahkemeye geçişinin özellikleri yasa ile belirlenmiştir.

6. Ukrayna Anayasası'nda yapılan değişikliklere göre, ademi merkezilikle ilgili olarak Ukrayna'nın yeni idari ve bölgesel sistemi uygulanana kadar ancak en geç 31 Aralık 2017 tarihinde, mahkemelerin kurulması, yeniden düzenlenmesi ve tasfiyesi, Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından kanunla öngörülen usulüne göre yürütülür;

7. Hâkimin başka bir mahkemeye aktarımı iki yıl içinde, Yüksek Adalet Konseyi tarafından sunulan teklife dayanarak Ukrayna Cumhurbaşkanı tarafından kullanılır;

8. "Anayasa Değişikliklerinin Kabul Edilmesi (adalet için)", Ukrayna Kanunu uyarınca atanan Ukrayna Anayasa Mahkemesi yargıçları, yetkilerini sona erinceye kadar veya yetkilerini belirtilen usul uyarınca görevden alınmalarına kadar yetkilerini kullanırlar, Ukrayna Anayasası'nın 149¹. Maddesinde yeniden atanma hakkı yoktur. Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin yetkisi, "Ukrayna Anayasası'nda Değişikliklerin Yapılması Hakkındaki Kararın (adalet hakkında)" Ukrayna Kanunu'nun yürürlüğe girdiği günden itibaren, altmış beş yaşını dolduran fakat görevden alınmasına ilişkin kararın Ukrayna Anayasa Mahkemesi hakiminin yetkisi sona erecektir kararı kabul edilmemiştir.

9. Ukrayna Hukukunun yürürlüğe girmesinden önce dava açıldığı durumlarda mahkemelerde Cumhuriyet savcılığı tarafından kanuna uygun olarak yetkilerin kullanılması, "Ukrayna Anayasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkında (Adalet Hakkında)" kararın yürürlüğe girmeden önceki yürürlükte olan kurallarına uygun olarak yapılır- temyize tabi olmayan nihai mahkeme kararları davaları.

10. Ukrayna Cumhuriyeti Başsavcısı, "Ukrayna Anayasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkında (Adalet Hakkında) Ukrayna Kanununun yürürlüğe girmesinden önce göreve atanan Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcısı'nın görev süresinden önce öngörüldüğü şekilde görev yapmasına izin verilmeyeceği ve görev süresini ardı ardına 2 yıldan daha uzun süre kullanmayacağını belirtti.

11. sadece Anayasa'nın 131-1. maddesinin birinci fıkrasına ve 131-2. maddenin fıkrasına uygun olarak temyiz mahkemesi savcılarını veya avukatlar tarafından ve temyiz mahkemeleri 1 Ocak 2017'den itibaren temsil edilir; temyiz mahkemelerinde- 1 Ocak 2018; ilk derece mahkemelerinde- 1 Ocak 2019'dan itibaren.

Kamu makamlarının ve yerel özyönetim organlarının mahkemelerde münhasır savcılar veya avukatlar tarafından temsil edilmesi 1 Ocak 2020'den itibaren yapılır.

Duruşmalarda mahkemede temsil edilme, Ukrayna Yasasının yürürlüğe girmesinden önce "Ukrayna Anayasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkında (Adalet Üzerine)" kararın ilgili davalarda temyiz edilemeyecek olan nihai adli kararların kabul edilmesinden önce- "Ukrayna Anayasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkında (Adalet ile ilgili olarak)" uygulanır.

{Bölüm XV, 02.06.2016 tarihli 1401-VIII sayılı Kanun uyarınca 16-1.}

Ukrayna Anayasası

Ukrayna Verkhovna Rada'nın beşinci oturumunda kabul edildi

28 Haziran 1996